

Kollane EUROBAROMETER 584

ELi probleemid ja prioriteedid

EUROBAROMETERi aruanne

juuni 2026

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Demoscopy poolt kommunikatsiooni peadirektoraadi (DG COMM, avaliku arvamuse ja kodanike kaasamise üksus) taotlusel läbi viidud uuring

Käesolev dokument ei kajasta Euroopa Komisjoni seisukohta. Selles sisalduvad tõlgendused ja arvamused on ainult autorite omad.

Projekti pealkiri

Eurobaromeetri kiiruuring nr 584 „ELi probleemid ja prioriteedid“

Aruanne

ET

Kataloogi number

NA-01-26-031-EN-N

ISBN

978-92-68-41278-7

doi: 10.2775/2560997

© Euroopa Liit, 2026

<https://europa.eu/eurobarometer>

*Eüropo
Demokratio
Esperanto*

Pierre Dieumegardi koostatud dokument [projekti „Europokune– Europe Together – and Europe Democracy Esperanto“ jaoks](#).

Selle "esialgse" dokumendi eesmärk on võimaldada rohkematel inimestel Euroopa Liidus saada teadlikuks Euroopa Liidu koostatud dokumentidest (mida rahastatakse nende maksudest).

Kui tõlkeid ei ole, jäetakse kodanikud arutelust välja.

See document „Eurobarometre r“ [oli olemas ainult inglise keeles](#) pdf-failina. Algsest failist lõime Libre Office'i tarkvara poolt koostatud odt-faili masintõlkeks teistesse keeltesse. Tulemused on nüüd [kättesaadavad kõigis ametlikes keeltes](#).

On soovitatav, et ELi administratsioon võtaks üle oluliste dokumentide tõlkimise. Olulised dokumendid ei ole mitte ainult seadused ja määrused, vaid ka oluline teave, mida on vaja teadlike otsuste ühiseks tegemiseks.

Meie ühise tuleviku ühiseks arutamiseks ja usaldusväärsete tõlgete võimaldamiseks oleks rahvusvaheline esperanto keel oma lihtsuse, regulaarsuse ja täpsuse tõttu väga kasulik.

Võtke meiega ühendust:

[Kontaktu nin-Ek ! Eüropo kune!](#)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
Peamised järeldused.....	6
1. Kokkupuude ja riskid, millega lapsed sotsiaalmeedias kokku puutuvad.....	8
1.1 Internetis vale ja eksitava teabega kokkupuutumine ja sellele reageerimine.....	8
1.2 Riskid, millega lapsed internetis kokku puutuvad, ja nende kaitse.....	12
2. Arusaamad demokraatiast ja õigusriigist.....	15
2.1 Demokraatia sammaste määratlemine.....	15
2.2 Segatud rahulolu õigusriigi põhimõttega riiklikul ja ELi tasandil.....	17
2.3 Skeptitsism kodanike tegevuse suhtes ELi otsustusprotsessi mõjutamiseks.....	21
3. Energiakriis.....	24
3.1 Taastuvenergia kui peamine meede fossiilkütustest loobumiseks.....	24
3.2 Energiahindade tõus: vähendada pigem tarbimist kui struktuurimuutusi.....	26
4. Kaubanduspoliitika ja majandusliku suveräänsuse tajumine.....	28
4.1 Koostöö kaubanduslääbirääkimistel.....	28
4.2 Kaubandussuhete mitmekesistamine.....	30
5. Arusaamad ELi peamistest probleemidest.....	32
5.1 Eurooplaste arusaam ELi peamistest väljakutsetest.....	32
5.2 Prioriteedid, mida eurooplased ELilt ootavad.....	36
6. ELi julgeolek ja kaitse.....	39
6.1 Tajutav oht riiklikule julgeolekule ja toetus ELi kaitseautonoomiale.....	39
6.2 Usaldus ELi vastu julgeoleku ja kaitse tugevdamisel.....	42
7. Tehniline kirjeldus.....	45
8. Questionnaire.....	47

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Sissejuhatus

Euroopa Liit liigub ajal, mil valitseb märkimisväärne poliitiline, majanduslik ja ühiskondlik ebakindlus. Julgeoleku- ja kaitseküsimused, strateegiline autonoomia, energiasurve, konkurentsivõime, demokraatlik vastupanuvõime ja desinformatsioon on kõik muutunud ELi tulevikku käsitlevas avalikus arutelus keskseks. Seda konteksti kajastavad hiljutised Eurobaromeetri tõendid: 68 % eurooplastest nõustub, et nende riigi julgeolek on praeguses rahvusvahelises kontekstis ohus, mida tajuvad kõik liikmesriigid.¹ Sellega seoses annavad kodanike arusaamad olulist teavet selle kohta, kuidas ELi rolli, tugevaid külgi ja nõrku kohti liikmesriikides mõistetakse. Eelmises, 2025. aasta septembris avaldatud Eurobaromeetri kiiruuringus uuriti juba kodanike seisukohti Euroopa Liidu tuleviku kohta, sealhulgas nende optimismi taset, nende hinnangut ELi peamistele tugevatele külgedele ja probleemidele ning nende ootusi peamiste poliitiliste prioriteetide suhtes. Selle tulemused rõhutasid nende teemade jätkuvat tähtsust ja kinnitasid vajadust jälgida avaliku arvamuse arengut kiiresti muutuv keskkonnas.

Seepärast käivitab Euroopa Komisjon uue Eurobaromeetri kiiruuringu, et ajakohastada ja süvendada olemasolevaid tõendeid kodanike seisukohtade kohta Euroopa Liidu ees 2026. aastal seisvate probleemide ja prioriteetide kohta. Uuringuga mõõdetakse, kuidas ELi 27 liikmesriigi elanikud tajuvad liidu ees seisvaid peamisi probleeme, millistele valdkondadele tuleks nende arvates esmajärjekorras tähelepanu pöörata ning kuidas nad näevad ELi laiemat suunda vastusena praegusele ja tekkivale survele. Samuti säilitatakse selles piiratud arv eelmise laine suundumuste näitajaid, mis võimaldavad hinnata aja jooksul toimunud muutusi valitud põhiteemadel, nagu optimism ELi tuleviku suhtes, tajutavad tugevad küljed ja probleemid, poliitilised prioriteedid, demokraatia, majanduslik usaldus ja julgeolek. Samal ajal käsitletakse küsimustikus küsimusi, mis

on praeguse tegevuskava seisukohast eriti olulised, sealhulgas kaitse, strateegiline autonoomia, ELi positsioon maailmas, energiakriis, innovatsioon, lihtsustamine ja desinformatsioon. Tulemused annavad õigeaegseid ja võrreldavaid tõendeid, et toetada komisjoni strateegilist analüüsi- ja kommunikatsioonitegevust enne 2026. aasta septembris toimuvat kõnet olukorrast Euroopa Liidus.

Euroopa Komisjoni kommunikatsiooni peadirektoraadi (kommunikatsiooni peadirektoraadi avaliku arvamuse ja kodanike kaasamise üksus) nimel intervjuueeris demoskoopia 15-aastast ja vanemat elanikkonda kõigis 27 Euroopa Liidu liikmesriigis.

Ajavahemikus 19.–24. juuni 2026 viidi CAWI (Computer Assisted Web Interviewing) abil läbi 25 904 intervjuud, millest ligikaudu 1000 viidi läbi suuremates riikides ja 500 väiksemates riikides (LU, CY, MT).

1 Eurobaromeetri kiiruuring nr 574, „The European Union in Defence and Space“, Euroopa Komisjon, kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat, jaanuar 2026, [„The European Union in Defence and Space – Eurobarometer survey“ \(Euroopa Liit kaitse- ja kosmosevaldkonnas – Eurobaromeetri uuring\)](#).

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Märkused

- Uuringuandmed on kaalutud
- Uuringutulemuste suhtes kohaldatakse valimi moodustamisel lubatud hälbeid, mis tähendab, et kõik ilmsed erinevused riikide või rühmade vahel ei pruugi olla statistiliselt olulised.
- Kui vastajad said valida rohkem kui ühe vastuse, võib vastuste protsent kokku ületada 100 %.
- Käesolevas aruandes viidatakse riikidele nende ametliku lühendiga, nagu on näidatud allpool.

BE	Belgia	FR	Prantsusmaa	NL	Madalmaad
BG	Bulgaaria	HR	Horvaatia	AT	Austria
CZ	Tšehhi	IT	Itaalia	PL	Poola
DK	Taani	CY	Küprose Vabariik*	PT	Portugal
DE	Saksamaa	LV	Läti	RO	Rumeenia
EE	Eesti	LT	Leedu	SI	Sloveenia
IE	Irish	LU	Luksemburg	SK	Slovakkia
EL	Kreeka	HU	Ungari	FI	Soome
ES	Hispaania	MT	Malta	SE	Rootsi

*Küpros tervikuna on üks ELi 27 liikmesriigist. Praktilistel põhjustel viidi vestlused läbi ainult Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all olevas riigi osas.

Peamised järeldused

Kokkupuude ja riskid, millega lapsed sotsiaalmeedias kokku puutuvad

- 58% eurooplastest puutus viimase seitsme päeva jooksul kokku sisuga, mille usaldusväärsuses nad ei olnud kindlad, ja 57% puutus kokku sisuga, mida nad pidasid valeks või eksitavaks. 42% usub, et nad on kokku puutunud sisuga, mis võib olla osa välismaisest katsest mõjutada nende arvamust, kusjuures Eestis on see osakaal 55% ja Lätis 54%, samas kui Madalmaades ja Belgias on see 35%.
- Kahtlase sisuga kokku puutudes on eurooplased peaaegu võrdselt jagunenud selle võrdlemisel teiste allikatega (33%) ja lihtsalt ignoreerimisel (32%). Ainult 15% teatab sellest platvormile, 15% arutab seda sõprade või perega ning 5% jagab seda veebis.
- Eurooplased eelistavad väärinfole kindlaid ja eeskirjadel põhinevaid lahendusi: kaks kõige sagedamini valitud meetet on rangemad karistused ebaseadusliku sisu vastu (44 %) ja rangemad platvormieeskirjad (40 %), mis eelnevad haridusele ja meediapädevusele (29 %).
- Seitse eurooplast kümnest on mures ohtude pärast, millega lapsed internetis kokku puutuvad, alates küberkiusamisest või ahistamisest (71 %) kuni peibutamise või seksuaalse ärakasutamiseni (70 %). Enamik on mures iga riski pärast igas liikmesriigis.
- 63% eurooplastest soovib siduvaid ELi tasandi eeskirju, millega piiratakse laste juurdepääsu sotsiaalmeediale vanuse järgi: 36 % pooldab täielikku keeldu teatavast vanusest noorematele isikutele ja 27 % pooldab juurdepääsu edasilükkamist. Toetus ületab 50 % igas liikmesriigis.

Arusaamad demokraatiast ja õigusriigist

- Sõnavabadust (34%), vabu ja õiglasi valimisi (32%) ning õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste austamist (31%) peetakse ELi demokraatia kõige olulisemateks sammasteks.

- 51 % eurooplastest on rahul õigusriigi põhimõtte järgimisega oma riigis, samas kui ELi tasandil on see näitaja 47 % (võrreldes 47 %ga, kes ei ole rahul). Riiklik rahulolu ulatub 91 %-st Luksemburgis 29 %-ni Bulgaarias.
- Ükski kodanike tegevus peale valimiste ei ole enamuse arvates tulemuslik: kodanike otsene osalemine (nt Euroopa kodanikualgatus) on nimekirjas esikohal (46 %), samas kui ühenduse või valitsusvälise organisatsiooni liikmeks olemist peetakse kõige vähem tõhusaks meetmeks (35 %).

Energiakriis

- Taastuvenergia võimsuse suurendamine on peamine meede, mida eurooplased seostavad ELi loobumisega fossiilkütustest, mida nimetatakse kõigepealt 35 % ja kokku 56 % võrra, mis on palju rohkem kui energiatõhususe meetmed (40 %) ja tuumalahendused (32 %).
- Energiahindade tõusuga silmitsi seistes kohandavad eurooplased peamiselt oma käitumist, mitte ei investeeri struktuursetesse lahendustesse: 31% vähendas oma üldist elektritarbimist ja 27% jälgis oma energiatarbimist tähelepanelikumalt, võrreldes vaid 16%-ga, kes investeeris tõhusatesse seadmetesse ja 14%-ga, kes paigaldas taastuvenergialahendusi. 11% ei võtnud üldse midagi ette.

Kaubandus: mitmekesistamine ja ELi tasandi koostöö

- 65% eurooplastest nõustub, et EL peaks tugevdama oma majanduslikku sõltumatust, mitmekesistades oma kaubandussuhteid, ning 62% arvab, et liikmesriigid saavutavad paremaid tulemusi, pidades ELi tasandil ühiseid läbirääkimisi. Enamik toetab mõlemat väidet igas liikmesriigis.
- Toetuse tugevaim tõukejõud on usaldus ELi vastu: ELi tasandi kaubanduskoostöö kokkulepe on 72% nende seas, kes usaldavad ELi, võrreldes 49%ga nende seas, kes seda ei tee.

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteetidid

Arusaam ELi peamistest probleemidest ja ELi julgeolek ja kaitse prioriteetidest

- Enne sõda Ukrainas (33%) ja ebaseaduslikku rännet (32%) on elukallidus (39%) endiselt eurooplaste peamine mure. Alates 2025. aasta septembrist on mure elukalliduse pärast suurenenud (+10 protsendipunkti), samas kui mure Ukraina sõja pärast on vähenenud (-14 protsendipunkti).
- Küsimusele, mida EL peaks esmatähtsaks pidama, vastasid eurooplased, et ebaseaduslik ränne (25%) ning julgeolek ja kaitse (24%) on vahetult enne kliimamuutusi (21%) ja sõda Ukrainas (20%) palju tihedamalt rühmitatud kui ELi peamiste probleemide puhul.

52 % eurooplastest nõustub, et nende riigi julgeolek on ohus, mis on alates 2026. aasta jaanuarist vähenenud 16 punkti võrra. Vaatamata sellele langusele nõustub 68 % vastanutest, et EL peaks tugevdama oma suutlikkust end iseseisvalt kaitsta, mis on enamikes liikmesriikides.

- 56 % eurooplastest usub, et EL tugevdab julgeolekut ja kaitset ning kaitseb paremini oma kodanikke. See näitaja on alates 2026. aasta jaanuarist suurenenud 4 protsendipunkti võrra, mis on väiksem enamus kui toetus ELi autonoomse kaitse põhimõttele.

1. Kokkupuude ja riskid, millega lapsed sotsiaalmeedias kokku puutuvad

1.1 Internetis vale ja eksitava teabega kokkupuutumine ja sellele reageerimine

Praktikas kogeb enamik eurooplasi igal nädalal kahtlase usaldusväärsusega sisu.

Praktikas on kokkupuude kahtlase usaldusväärsusega veebisuga laialt levinud. Küsimus puudutas ainult viimast seitset päeva, lühikest ajavahemikku, kuid siiski oli rohkem kui üks eurooplane kahest (58%) puutunud kokku sisuga, mille suhtes nad ei olnud kindlad, et see on usaldusväärne, sealhulgas iga viies eurooplane (22%) iga päev või peaaegu iga päev. Sarnane osakaal (57%) oli kokku puutunud sisuga, mida nad pidasid valeks või eksitavaks, jällegi umbes iga viies (21%) iga päev või peaaegu iga päev. Tajutav kokkupuude välissekkumisega on mõnevõrra vähem levinud, kuid kaugeltki mitte marginaalne: 42% oli kokku puutunud sisuga, mis nende arvates võis olla osa välisriigi või organisatsiooni katsest mõjutada nende arvamust. Kuigi see jääb alla 50 %, on see siiski väga suur osa.

vähemalt kord nädalas kõige suurem Balti riikides, Horvaatias, Kreekas ja Rumeenias, kus see jääb vahemikku 65–72%, ning kõige väiksem Prantsusmaal (50%), Saksamaal (52%), Madalmaades (53%) ja Belgias (54%). Järjestus on peaaegu identne sisu puhul, mida vastajad pidasid valeks või eksitavaks.

Tajutav kokkupuude välissekkumisega on erinev. Siin tuleb ilmsiks selge geograafiline muster, sest kõige sagedasemast kokkupuutest on teatanud riigid, mis asuvad ELi idatiival, mis on Venemaale kõige lähemal. Vähemalt kord nädalas puutub 55% vastanutest Eestis, 54% Lätis, 52% Leedus, 50% Rumeenias ja 49% Poolas kokku sisuga, mis nende arvates võib olla osa välisriigi või organisatsiooni katsest mõjutada arvamust, samas kui EL 27 keskmine on 42%. Kõige väiksem on kokkupuude Madalmaades ja Belgias (mõlemas 35 %), Prantsusmaal (37 %) ja Saksamaal (38 %). Erinevus on veelgi suurem seoses vastupidise vastusega:

Q13 Viimase seitsme päeva jooksul, kui tihti olete kohanud teavet online, et sa ...

Several times a week

■ Iga päev või peaaegu iga päev ■ Mitu korda nädalas ■ Harvemini ■ Mitte kunagi ■ Ei oska öelda

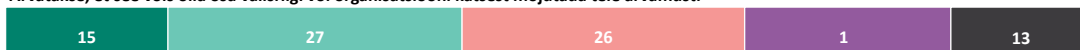
Ei olnud kindel, kas see on usaldusväärne

Arvatakse olevat vale või eksitav

Arvatakse, et see võis olla osa välisriigi või organisatsiooni katsest mõjutada teie arvamust.

Kahtlus teabe suhtes on üldine, kuid tajutav välissekkumine on kõige suurem idapoolsel küljel

Kokkupuute sagedus on ELis erinev, kuid riigid, kus kokkupuude on kõige sagedasem, kalduvad seda tegema kõigi kolme kirje puhul korraga. Regulaarne kokkupuude kahtlase usaldusväärsusega on

ligikaudu iga neljas vastaja Saksamaal ja Madalmaades ütleb, et nad ei puutu sellise sisuga kunagi kokku, samas kui Balti riikides on see näitaja ligikaudu iga kaheksas. Mitu riiki, kus üldine kahtlus teabe suhtes on suur, nagu Horvaatia ja Kreeka, teatavad siiski palju väiksemast tajutavast

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

kokkupuutest välissekkumisega (45 % ja 44 %), mis viitab sellele, et laialdane skeptitsism veebisisu suhtes ei tähenda automaatselt tahtlikku välismaist manipuleerimist.

Sagedast kokkupuudet põhjustab eelkõige sotsiaalmeedia kasutamine ja seega vanus

Selle kokkupuute jaotumine järgib üsna lihtsat loogikat: mida rohkem inimene kasutab teavitamiseks sotsiaalmeediat, seda tõenäolisemalt puutub ta kokku sisuga, mida ta peab ebausaldusväärseks. Sotsiaalmeedia kasutamine teabe saamiseks on ülekaalukalt kõige tugevam tegur. Igapäevased kasutajad teatavad iganädalasest kokkupuutest kahtlase usaldusväärsusega sisuga palju sagedamini kui mittekasutajad (63% vs. 34%) ning erinevus on veelgi suurem tajutava välissekkumise puhul (48% vs. 17%, kusjuures 41% mittekasutajatest ütleb, et nad ei puutu sellise sisuga kunagi kokku). Esineb ka vanuseline mõju, kuigi see on tõenäoliselt osaliselt seotud sotsiaalmeedia kasutamisega, kuna noored on nende platvormide kõige raskemad kasutajad. Kõige tõenäolisemalt teatasid sagedasest kokkupuutest 15–24-aastased vastajad: kahtlase usaldusväärsusega sisu puhul 71% ja arvatava välissekkumise puhul 53%, 55-aastaste ja vanemate puhul vastavalt 51% ja 32%. See on peegelpilt mustrist, mida nähakse murena laste ees seisvate riskide pärast, kus eakamad vastajad paistsid silma. Teised muutujad osutavad samas suunas. Vastajad, kes ei tegele kutsetegevusega (enamik neist pensionärid), kuuluvad kõige vähem ohustatud isikute hulka (51 % ja 32 %), samas kui sool, haridusel ja elukohal on vähe tähtsust.

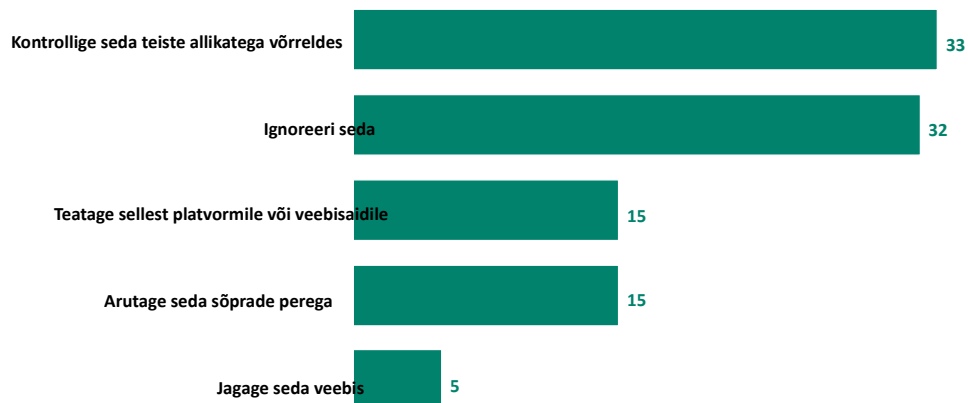
Eurooplased on lõhestatud kahtlase sisu kontrollimise ja lihtsalt selle ignoreerimise vahel

Kui eurooplased puutuvad kokku teabega, mis nende arvates võib olla vale või eksitav, jagunevad nad kahe väga erineva reaktsiooni vahel, millel on peaaegu võrdne kaal. Kolmas kontrollib teavet, võrreldes seda teiste allikatega (33%), samas kui peaaegu sama paljud lihtsalt ignoreerivad seda (32%). Kontrollimine on seega kõige tavalisem vastus, kuid ainult piiratud määral, võrreldes tegevuse lõpetamisega. Muud reaktsioonid on

harvemad: 15% teatab sisust platvormile või veebisaidile ja sama osakaal (15%) arutab seda sõprade või perega. Väga vähesed vastajad ütlesid, et nad jagavad seda veebis (5 %), mis viitab sellele, et valeks peetava sisu aktiivne levik on endiselt piiratud.

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Q14 Kui leiate veebis teavet, mis teie arvates võib olla vale või eksitav, siis mida te tavaliselt teete (Võite valida mitu vastust)

Tasakaal kontrollimise ja ignoreerimise vahel on riigiti väga erinev

Kuigi kontrollimine ja eiramine on ELi tasandil peaaegu seotud, on nendevaheline tasakaal liikmesriigiti väga erinev. See osa, kes kontrollib teavet muudest allikatest, on üsna stabiilne, kuid see osa, kes seda lihtsalt eirab, ulatub umbes ühest viiest kuni rohkem kui neljani kümnest. Kontrollimine on selgelt valdav Eestis (40 % kontrolli eiramine võrreldes 22 % kontrolliga), samuti Poolas, Austrias ja Rumeenias, samas kui Taanis (41 % eiramine võrreldes 24 % kontrolliga), Horvaatias (44 % eiramine võrreldes 28 % kontrolliga), Madalmaades (42 % eiramine võrreldes 27 % kontrolliga) ja Iirimaa (40 % eiramine võrreldes 27 % kontrolliga). Ka kalduvus platvormile sisust teatada on erinev, ulatudes ligikaudu 10 %-st Soomes ja Lätis rohkem kui 20 %-ni Portugalis, Küprosel ja Rumeenias.

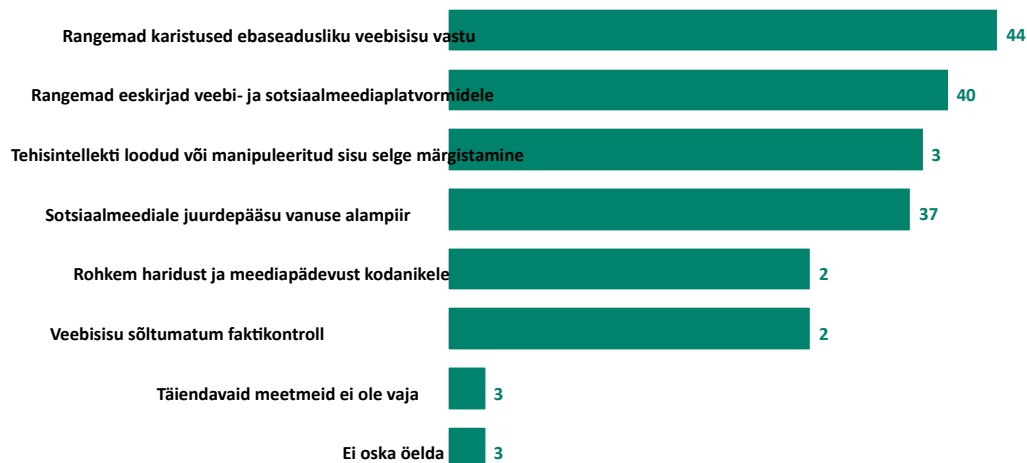
Eurooplased eelistavad rangemaid ja eeskirjadel põhinevaid meetmeid pehmematele

Küsimusele, milliseid meetmeid tuleks eelistada, et vähendada väära või eksitava teabe negatiivset mõju internetis, ja võimalusele valida kuni kaks, peavad eurooplased esmatähtsaks kindlaima, eeskirjadel põhinevaid meetmeid. Neli kõige sagedamini valitud valdkonda on kõik oma olemuselt regulatiivsed ja koonduvad tihedalt kokku: rangemad karistused ebaseadusliku veebisisu

vastu (44 %), rangemad normid veebi- ja sotsiaalmeediaplatvormidele (40 %), tehisintellekti loodud või manipuleeritud sisu selge märgistamine (38 %) ja sotsiaalmeediale juurdepääsu vanuse alampiir (37 %). Meetmeid, mis tuginevad kodanike võimestamisele, on vähem: rohkem haridus- ja meediapädevust ning sõltumatum faktikontroll valitakse igaüks 29 % ulatuses. Peaaegu keegi ei arva, et täiendavaid meetmeid ei ole vaja (3 %), mis osutab peaaegu üldisele nõudlusele meetmete järele.

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Q15 Milliseid järgmistest meetmetest, kui üldse, tuleks eelistada, et vähendada väär- või eksitava teabe negatiivset mõju Internetis? (Võite valida mitu vastust, maksimaalselt 2)

Regulatiivsed meetmed viivad peaaegu igas liikmesriigis

Regulatiivseid meetmeid eelistatakse kogu Euroopa Liidus. Peaaegu igas liikmesriigis on kõige sagedamini valitud meetmete hulgas rangemad karistused ebaseadusliku veebisisu vastu ning rangemad eeskirjad veebi- ja sotsiaalmeediaplatvormidele. Tugevamaid sanktsioone toetatakse kõige rohkem Portugalis (52 %), Prantsusmaal (50 %), Hispaanias ja Rumeenias (mõlemas 49 %) ning kõige vähem Lätis (31 %). Meetmed, mis tuginevad kodanike võimestamisele, nimelt suurem haridus ja meediapädevus ning sõltumatum faktikontroll, on enamikus riikides madalamal kohal. Kõikjal leiab vaid väike vähemus, et lisameetmeid ei ole vaja.

1.2 Riskid, millega lapsed internetis kokku puutuvad, ja nende kaitse

Laialdane ja intensiivne mure riskide pärast

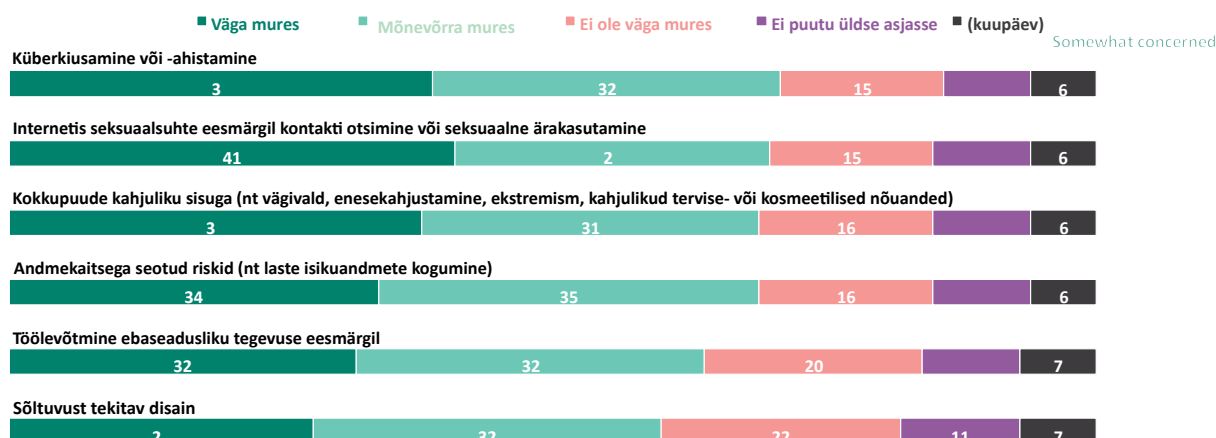
Tulemused näitavad, et väga suur osa eurooplastest on mures mitmesuguste ohtude pärast, millega lapsed võivad sotsiaalmeedias kokku puutuda. Iga testitud riski kohta ütleb peaaegu seitse vastajat kümnest, et nad on mures, ja mõõdetud tasemed on üldiselt üsna lähedased. Kõige rohkem muret valmistab küberkiusamine või -ahistamine (71 %) ning seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimine ja seksuaalne ärakasutamine internetis (70 %), millele järgneb kokkupuude kahjuliku sisuga, nagu vägivald, enesevigastamine või äärmuslus (69 %) ja andmekaitseriskid (69 %). See on mõnevõrra väiksem, kuigi seda jagab endiselt selge enamus, ebaseadusliku tegevuse eesmärgil värbamise (64%) ja platvormide sõltuvusttekitava disaini (60%) puhul. Sama tähelepanuväärne on selle mure intensiivsus. Nende vastajate osakaal, kes ütlevad, et nad on „väga mures“, mitte lihtsalt „mõnevõrra mures“, on märkimisväärt. Peaaegu neli eurooplast kümnest on väga mures internetis peibutamise või seksuaalse ärakasutamise (41%), küberkiusamise või ahistamise (39%) ja kahjuliku sisuga materjalidega kokkupuutumise (38%) pärast. See osakaal on mõnevõrra väiksem andmekaitseriskide (34%), ebaseadusliku tegevuse eesmärgil värbamise (32%) ja sõltuvusttekitava disaini (28%) puhul, kuid

absoluutarvudes on see endiselt suur. Väärrib rõhutamist, et see küsimus esitati kõigile eurooplastele, mitte ainult lapsevanematele, mis muudab mure ulatuse veelgi silmatorkavamaks. Vaid 6–7 % vastanutest vastas, et nad ei tea ühtegi riski, mis näitab, et eurooplased on valmis nendes küsimustes seisukohta võtma.

Enamik on mures igas ELi liikmesriigis

Igas liikmesriigis on enamik vastanutest mures iga testitud riski pärast. Isegi riikides, kus mure on kõige väiksem, näiteks Belgias, Saksamaal, Prantsusmaal, Ungaris ja Austrias, on umbes kuus vastajat kümnest mures iga riski pärast. Ükski riigi avalikkus ei paista seega silma kui üldiselt muretu ja riikide vahel täheldatud erinevused on eelkõige astmelised. Mure on suurem mitmes lõuna- ja idapoolses liikmesriigis, millest enamik on väiksemad riigid. Kahjuliku sisuga kokkupuutumise puhul ulatub asjaomaste vastajate osakaal 63 %-st Madalmaades ning 64 %-st Saksamaal ja Belgias kuni 0 %-ni Lirimaa ja 1 %-ni Portugalis, ulatudes peaaegu 0 %-ni Maltal ja Küprosel. Võrreldavat levikut on täheldatud internetis seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimise või seksuaalse ärakasutamise puhul, mis ulatub 64 %-st Madalmaades üle 90 %-ni Küprosel, ning küberkiusamise või -ahistamise puhul, mis on kõigi seas kõige levinum probleem, mis ulatub 64 %-st Saksamaal 95 %-ni Maltal. Mõned riigid paistavad silma konkreetsete riskide

Q11 Kui mures olete järgmiste riskide pärast, millega lapsed sotsiaalmeedias kokku puutuvad

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

poolest: mure ebaseaduslikuks tegevuseks värbamise pärast ulatub näiteks Rumeenias ja Slovakkias 72 %ni, mis on tublisti üle EL 27 keskmise (64 %). Kuue riski puhul kipuvad riikide murettekitavad tasandid kokku langema: kui vastajad on rohkem mures ühe riski pärast, on nad tavaliselt rohkem mures ka teiste pärast. Portugal, Eesti, Iirimaa ja Leedu on kõigi kuue riski puhul üle EL 27 keskmise, samas kui Prantsusmaa, Saksamaa, Belgia ja Ungari on neist igaühe puhul sellest allpool. Kõige selgem erand on sõltuvust tekitav disain, mis on riigiti kõige erinevam, ulatudes 50%-st Prantsusmaal ja 52%-st Rootsis kuni 90%-ni Maltal. Prantsusmaa ja Rootsi on selle riski pärast märkimisväärselt vähem mures kui teiste riikide puhul, samas kui Sloveenia on enamiku riskide puhul alla EL 27 keskmise, kuid sõltuvusttekitava disaini puhul üle selle. Mure kindlakstehtud ohtude pärast internetis, nagu seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimine seksuaalsuhte eesmärgil või küberkiusamine, näib seega olevat kogu liidus ühtlasemalt jagatud kui mure selle pärast, kuidas platvormid on kavandatud laste tähelepanu köitma.

Vanus, mis on palju rohkem kui sugu, tekitab muret, kusjuures üle 55-aastased on kõige rohkem mures

Mure ohtude pärast, millega lapsed internetis kokku puutuvad, on naiste seas veidi suurem kui meeste seas, kuigi erinevus on endiselt tagasihoidlik. Naised on meestest mõnevõrra rohkem mures internetis seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimise või seksuaalse ärakasutamise pärast (72 % võrreldes 6 %-ga) ja kahjuliku sisuga kokkupuutumise pärast (70 % võrreldes 6 %-ga), kusjuures muude riskide puhul on lüngad võrreldavad. Kõige suurem erinevus on seotud vanusega. 55-aastased ja vanemad vastajad on oluliselt rohkem mures kui nooremad ning see kehtib kõigi testitud riskide kohta. Näiteks 75 % 55aastastest ja vanematest on mures kahjuliku sisuga materjalidega kokkupuutumise pärast, 76 % on mures seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimise pärast internetis ja küberkiusamise pärast ning 75 % on mures andmekaitseriskide pärast, võrreldes vastavalt 62 %, 64 %, 65 % ja 62 %ga 25–39aastaste seas. Teised vanuserühmad on üksteisele üsna lähedal. On märkimisväärne, et 25–39aastased on

tegelikult kõige vähem mõjutatud rühm, kuigi sellesse vanuserühma kuulub tõenäoliselt suur osa väikelaste vanematest. Kutseala järgi on kõige rohkem mures need vastajad, kes ei tegele kutsetegevusega, kusjuures enamiku riskide puhul on see näitaja ligikaudu 75 %. See tulemus on ilmselt osaliselt segane vanusega, kuna see rühm koosneb suures osas vanematest, pensionäridest. Leibkonna koosseis osutab samas suunas. Vastajad, kellel ei ole alla 15-aastaseid lapsi, on rohkem mures (72% kuni 74% enamiku riskide puhul) kui need, kes elavad kolme või enama lapsega (ligikaudu 60%). Ka siin on erinevus vähemalt osaliselt seotud vanuselise mõjuga, kuna vanematel vastajatel on väiksem tõenäosus, et väikesed lapsed elavad kodus.

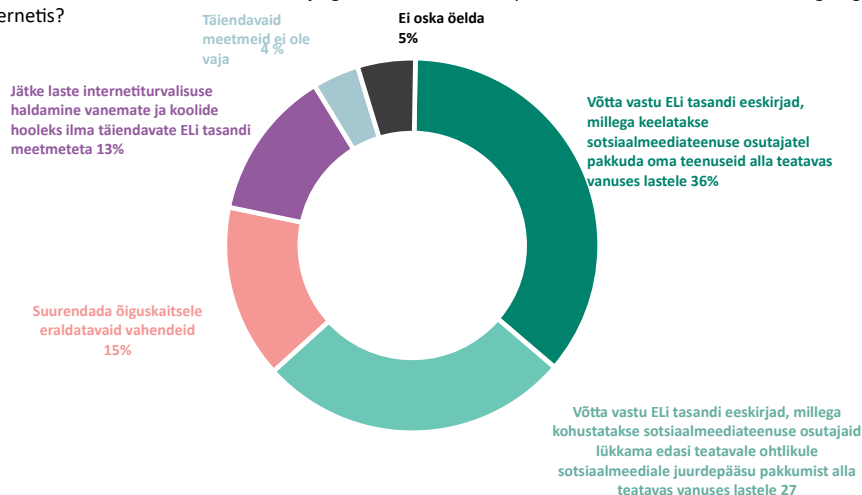
Selge enamus soovib siduvaid ELi tasandi eeskirju laste kaitsmiseks internetis

Küsimusele, milliseid meetmeid peaks EL võtma, et tugevdada laste kaitset internetis, pooldavad eurooplased selgelt siduvaid eeskirju ELi tasandil. Kaks võimalust, mis hõlmavad kogu ELi hõlmavaid eeskirju, valis 63 % vastanutest: 36 % vastanutest nõuaks, et EL võtaks vastu eeskirjad, mis takistavad sotsiaalmeediateenuse osutajatel pakkuda oma teenuseid alla teatava vanuse vanustele lastele, ning veel 27 % nõuaks, et teenuseosutajad lükkaksid edasi laste juurdepääsu teatavatele ohtlikele platvormidele alla teatava vanuse. Teiste lähenemisviiside poole pöördub palju vähem vastajaid: 15 % vastanutest eelistaks õiguskaitsele eraldatavate vahendite suurendamist ning ainult 13 % jätkaks küsimuse lapsevanematele ja koolidele ilma täiendavate ELi tasandi meetmeteta.

Vaid 4 % leidis, et täiendavaid meetmeid ei ole vaja, ja 5 % ei esitanud arvamust.

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Digiteenuste määrukses nõutakse, et veebiplatvormid kaitseksid lapsi paremini kahju eest, mis võib tuleneda näiteks küberkiusamisest, seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimisest, kokkupuutest vägivaldse/äärmusliku materjaliga, sõltuvust tekitavast disainist või nn küülikuaukudest. Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL teie arvates võtma, et veelgi tugevdada laste kaitset internetis?

Toetust ELi eeskirjadele jagatakse kõikjal, kusjuures otsese keelu osas on suuremad erinevused

ELi tasandi eeskirjade eelistamist jagab enamik liikmesriike. Mõlemat võimalust, mis hõlmavad kogu ELi hõlmavaid eeskirju, toetab kõikjal vähemalt enamus, alates 54 %-st Austrias kuni ligikaudu 70 %-ni või rohkem mitmes lõuna- ja idapoolses riigis, nagu Kreeka (74 %) ning Portugal ja Rumeenia (mõlemad 72 %). ELi meetmete toetamine laste kaitsmiseks internetis on seega kogu Euroopa Liidus laias laastus üksmeelne. Erinevused on siiski suuremad otsese keelu võimaluses, st liidu õigusnormides, mis takistavad sotsiaalmeediateenuse osutajatel pakkuda oma teenuseid alla teatava vanuse vanustele lastele. See valik ulatub 27 %-st Austrias ja 28 %-st Saksamaal kuni 44 %-ni Iirimaa, Portugalis, Rumeenias, Slovakkias ja Bulgaarias ning kuni 49 %-ni Kreekas. Kontrast peegeldab pigem eelistatud rahastamisvahendi kui toetuse üldise taseme erinevust. Mõnes riigis kaldub arvamus otsese keelu poole, nagu Kreekas (49% võrreldes 25%-ga hilinenud juurdepääsu puhul), Iirimaa (44% võrreldes 19%-ga) ja Bulgaarias (44% võrreldes 23%-ga). Teistes liikmesriikides pooldab komisjon järkjärgulisemat lähenemisviisi, mis põhineb juurdepääsu edasilükkamisel, näiteks Eestis (41 %

edasilükkamisel võrreldes 30 % keeluga) ja Sloveenias (39 % võrreldes 30 %ga).

Toetus otsesele keelule kasvab vanusega ja nende seas, kes on sotsiaalmeediast kõige kaugemal

Toetus ELi tasandi eeskirjadele on sotsiaalsete rühmade lõikes stabiilne, jäädes peaaegu kõigis rühmades vahemikku 56–69 %, mis kinnitab individuaalsel tasandil riikide vahel juba saavutatud konsensust. Nagu riikide puhul, ilmnevad erinevused vahendi valikul ja eelkõige otsese keelu toetamisel. See toetus suureneb vanuse kasvades pidevalt: 15–24-aastaste vastajate seas on see 29%, 55-aastaste ja vanemate vastajate seas aga 43%. Eakamad vastajad kalduvad samuti vähem jätma asja vanemate ja koolide hooleks (11% võrreldes 18%-ga kõige noorematest). Kõige teravam kontrast on aga seotud sotsiaalmeedia kasutamisega: mittekasutajad toetavad kõige enam otsest keeldu (46%) ning kõige vähem tõenäoliselt jätavad selle vanematele ja koolidele (6%), samas kui mida rohkem inimene kasutab sotsiaalmeediat teabe saamiseks, seda rohkem kalduvad nad pigem hilinenud juurdepääsu kui keelu poole. Lastele olemasolu tugevdab vanusemustrit. Vastajad, kellel ei ole alla 15-aastaseid lapsi, toetavad otsest keeldu (39%) rohkem kui need, kes elavad kolme või enama lapsega (29%), kes kalduvad mõnevõrra rohkem hilinenud juurdepääsu poole. Sool, haridusel ja elukohal on seevastu vähe tähtsust.

2. Arusaamad demokraatiast ja õigusriigist

2.1 Demokraatia sammaste määratlemine

Demokraatia sammaste kindlakstegemisel ELis on sõnavabadus esikohal

Peaaegu kolmandik eurooplastest (34%) peab sõnavabadust demokraatliku ühiskonna kõige olulisemaks elemendiks, millele järgnevad vabad ja õiglased valimised (32%) ning õigusriigi põhimõtte austamine ja põhiõiguste kaitse (31%).

Kuigi demokraatlikud põhivabadused on kodanike jaoks ülekaalukalt peamine mure, on olulisel kohal ka korruptsioonivastane võitlus ja institutsioonide sõltumatus: korruptsioonivastane võitlus (28%), kohtusüsteemi sõltumatus (26%), poliitiliste liidrite läbipaistvus ja vastutus (26%).

Need elemendid on kaugelt ees demokraatliku pluralismi ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumiga seotud küsimustest: kodanike osalemine avalikus arutelus ja otsuste tegemisel (22%) ning meediavabadus ja sõltumatus (21%).

Vähemuste (14%) ja poliitilise opositsiooni (11%) õigusi mainitakse palju harvemini.

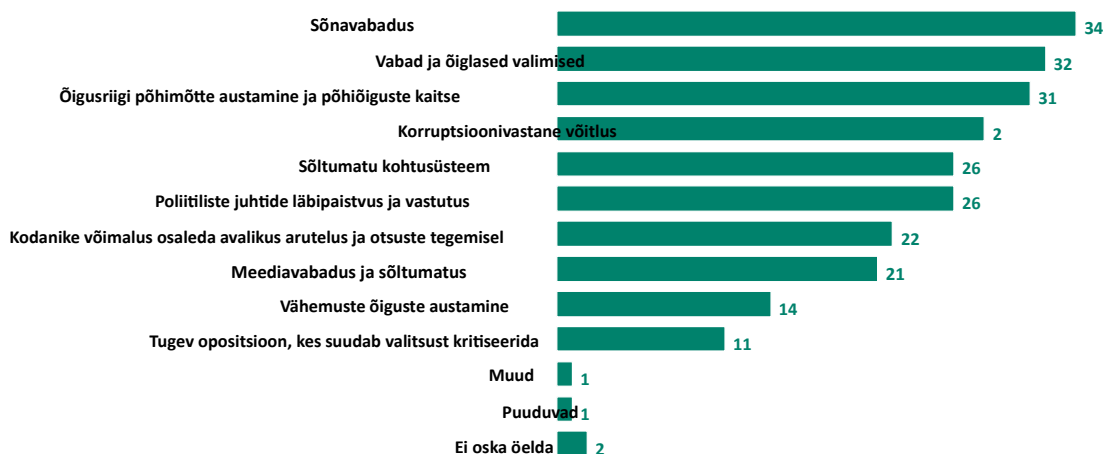
Arvamused selle kohta, mis on demokraatias kõige olulisem, on ELi liikmesriikides erinevad

Kuigi sõnavabadus on ELi tasandil kõige enam nimetatud element, on selle tähtsus Euroopa Liidus erinev: see kaldub domineerima loodeosas, näiteks Madalmaades (45%), Taanis (44%) ja Rootsis (41%). Vabasid ja õiglasi valimisi nimetasid kõige rohkem Läti (43%), Rumeenia (42%) ja Leedu (41%).

Teisest küljest on korruptsioon kaalukam lõunas ja idas: Bulgaarias leiab 50 % vastanutest, et korruptsioonivastane võitlus on demokraatia kõige olulisem element, mis ületab oluliselt ELi keskmist (28 %). Sama suur oli osakaal Portugalis (46%), Horvaatias (44%) ja Kreekas (42%).

Vähemuste õiguste austamine ja tugev vastuseis valitsuse kritiseerimisele on igas liikmesriigis üsna madal, vastavalt mitte üle 22% (Luksemburg vähemuste õiguste eest) ja 21% (Malta opositsiooni eest).

Q3 Millised järgmistest on Teie arvates demokraatliku ühiskonna kõige olulisemad elemendid?

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

3. küsimus Millised järgmistest on Teie arvates demokraatliku ühiskonna kõige olulisemad elemendid?

Alus: EL 27 (%)

	EL 27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Sõna-/sõnavabadus	34	38	22	33	44	38	33	32	32	24	36	31	36	29	27	26	32	29	29	45	37	34	25	30	28	30	36	41
Vabad ja õiglasel valimised	32	33	35	37	36	38	38	37	20	26	26	31	23	21	43	41	28	36	32	43	35	39	28	42	30	32	41	41
Õigusriigi põhimõtte austamine ja põhiõiguste kaitse	31	26	28	32	32	31	32	28	35	35	29	32	36	33	29	19	35	33	37	23	31	25	36	34	39	36	33	29
Korruptsioonivastane võitlus	28	20	50	27	20	17	23	21	42	41	26	44	30	41	31	38	20	31	18	15	24	22	46	40	36	35	20	22
Sõltumatu kohtusüsteem	26	27	38	25	27	25	24	26	37	31	21	39	22	24	20	20	23	34	26	28	30	34	23	26	28	27	31	21
Poliitiliste juhtide läbipaistvus ja vastutus	26	25	25	25	22	19	28	31	32	35	29	28	29	38	22	35	31	28	32	21	20	22	37	24	26	22	21	20
Meediavabadus ja sõltumatus	21	17	18	24	21	21	26	19	18	19	18	20	22	19	21	26	25	20	25	24	21	31	16	15	27	21	22	26
Kodanikud saavad osaleda avalikus arutelus ja otsuste tegemises	22	21	29	19	22	23	29	24	24	20	25	26	22	23	21	25	30	16	24	21	20	20	20	18	27	20	23	24
Vähemuste õiguste austamine	14	14	5	6	12	14	13	16	10	11	17	8	19	17	10	6	22	11	19	11	11	12	15	9	9	10	12	11
Tugev opositsioon, kes suudab valitsust kritiseerida	11	14	9	8	11	15	15	16	13	10	11	11	8	17	14	12	19	8	21	14	9	11	8	10	8	9	11	10

Sotsiaaldemokraafilised andmed näitavad märkimisväärselt põlvkondadevahelist lõhet selles, kuidas Euroopa kodanikud demokraatiat tajuvad

55-aastased ja vanemad vastajad näitavad tugevamat toetust õigusriigi institutsioonilistele sammastele: tõenäolisemalt viitavad nad vabadele ja õiglastele valimistele (38% võrreldes 26%-ga 15–24-aastaste seas), austusele ja põhiõigustele (38% võrreldes 24%-ga), sõltumatule kohtusüsteemile (33% võrreldes 18%-ga) ning korruptsioonivastasele võitlusele (30% võrreldes 21%-ga).

Seevastu nooremad põlvkonnad pooldavad kaasavat ja kaasavat demokraatiakontseptsiooni, asetades suurema tähtsuse vähemuste õiguste austamisele (20 % 15–24-aastaste seas võrreldes vaid 11 %ga 55-aastaste ja vanemate seas) ning kodanike suutlikkusele osaleda avalikus arutelus (24 % võrreldes 21 %ga).

Samasugune seotus institutsioonilise usaldusväärsusega on ka kodanikel, kes on ELi praeguse toimimise suhtes kriitilisemad: need, kes ei ole rahul õigusriigi põhimõtte järgimisega ELis, asetavad suurema tõenäosusega korruptsioonivastase võitluse paremusjärjestusse (31 % võrreldes 25 %ga nende seas, kes on rahul).

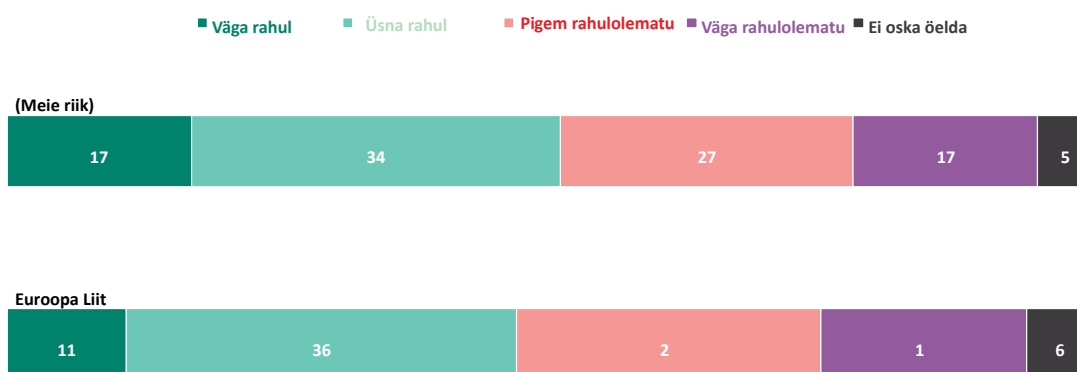
2.2 Segatud rahulolu õigusriigi põhimõttega riiklikul ja ELi tasandil

Eurooplased on õigusriigi põhimõtte järgimise osas lahkavamusel, eelkõige ELi tasandil

Väike enamik eurooplasi on rahul õigusriigi põhimõtte järgimisega oma riigis (51%, sealhulgas 17%, kes on väga rahul, ja 34%, kes on üsna rahul), võrreldes 44%ga, kes ei ole rahul (27%, kes on pigem rahulolematud ja 17%, kes on väga rahulolematud).

Arvamused jagunevad ELi tasandil ühtlasemalt: 47 % eurooplastest on rahul õigusriigi põhimõtte järgimisega ELis (11 % väga rahul, 36 % pigem rahul), samas kui 47 % on rahulolematud (28 % pigem rahulolematud, 19 % väga rahulolematud), mis viitab sellele, et kodanikud on õigusriigi suhtes ELi tasandil mõnevõrra kriitilisemad kui oma riigis.

Q4 Üldiselt, kui rahul või rahulolematu olete õigusriigi põhimõtte austamisega

Õigusriigi põhimõtte austamine lõhestab liikmesriike sügavalt

Euroopa kodanikud on tugevalt eriarvamusel selles osas, kuidas nad oma riigis õigusriigi põhimõtet tajuvad. Väiksemad liikmesriigid paistavad silma eriti positiivsete vaadetega: Luksemburg (91 % oli üldiselt rahul: 54% väga rahul, 37% pigem rahul), Malta (88%: 46% väga rahul, 42% pigem rahul) ja Küpros (67%: 37 % on väga rahul, 30 % üsna rahul) on kõik teatanud suurest usaldusest oma riigi õigusriigi vastu. Taani (71 % rahul: 43% väga rahul, 28% pigem rahul) ja Eesti (70%: 32% on väga rahul, 38% üsna rahul) on samuti märkimisväärselt positiivselt meelestatud. Need viis riiki paistavad silma oma eriti suure kodanike osakaalu poolest, kes on „väga rahul” (vastavalt 54 %, 46 %, 37 %, 43 % ja

32 %), mis on tase, mida ei ole saavutatud kusagil mujal ELis, kus see osakaal ei ületa 21 % (Austria, Leedu).

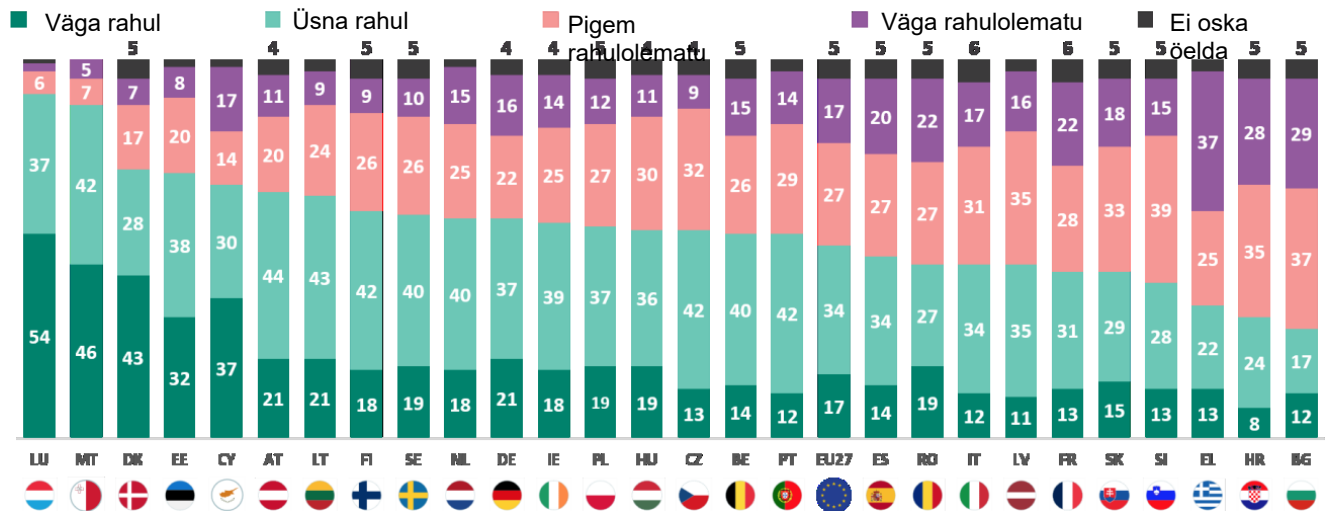
Spektri teises otsas oli Bulgaaria (29 % vastanutest oli üldiselt rahul: 12% väga rahul, 17% pigem rahul, 66% rahulolematu), Horvaatia (32% rahul: 8 % väga rahul, 24 % pigem rahul, 63 % rahulolematu) ja Kreeka (35 % rahul: 13 % vastanutest on väga rahul, 22 % pigem rahul ja 62 % rahulolematud) on teatanud, et nende riigis on usaldus õigusriigi vastu kõige väiksem.

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Üldiselt ulatub üldine rahulolu 1 %-st Luksemburgis kuni 2 %-ni Bulgaarias, mis näitab, kui erinevalt õigusriigi põhimõtet liikmesriigiti kogetakse.

Q4 Üldiselt, kui rahul või rahulolematu olete õigusriigi austamisega...

„(MEIE RIIGIS)“

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

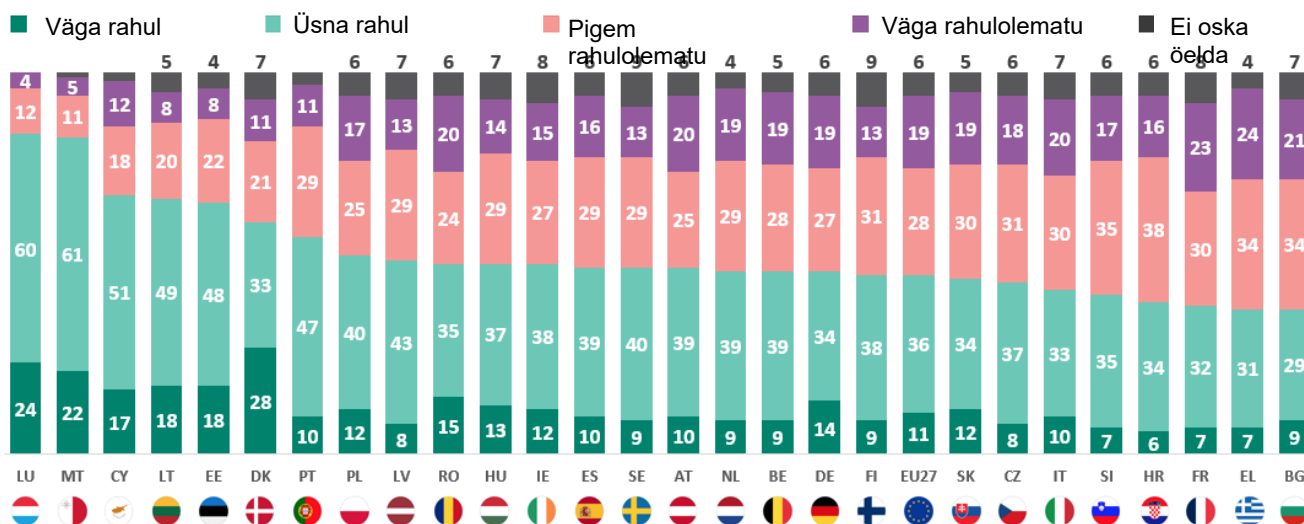
Liikmesriikide ja ELi tasandi rahulolu õigusriigi põhimõttega kipub ühtlustuma

Rahulolu õigusriigi põhimõtte järgimisega ELi tasandil peegeldab üldjoontes riigi olukorda, kuigi sellel on märkimisväärne lähendav mõju. Kõige rohkem rahul on endiselt Luksemburg (84 %) ja Malta (83 %), kellele järgnevad Küpros (68 %), Leedu (67 %) ja Eesti (66 %), samas kui kõige vähem rahul on Horvaatia (40 %), Prantsusmaa (39 %), Kreeka ja Bulgaaria (mõlemad 38 %), kusjuures kõige rohkem rahul on „väga rahulolematuid“ kodanikke ka Kreekas (24 %) ja Bulgaarias (21 %).

Nende tulemuste võrdlemine rahuloluga riiklikul tasandil näitab ühtlustumist: riigid, kes on oma riigis

Q4 Üldiselt, kui rahul või rahulolematu olete õigusriigi austamisega...

2. Euroopa Liit

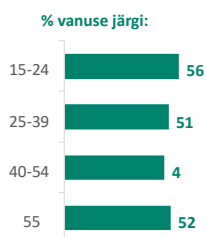
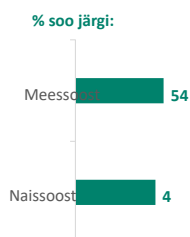

õigusriigi põhimõttega kõige rohkem rahul, on ELi tasandil sellega üldiselt mõnevõrra vähem rahul (Luksemburg: 91% liikmesriikidest vs 84% EList; Malta: 88 % vs. 83 %; Taani: 71 % vs. 61 %), samas kui riigid, kes on oma riikliku õigusriigi suhtes kõige kriitilisemad, näivad olevat ELiga suhteliselt rohkem rahul (Bulgaaria: 29% liikmesriikidest vs. 38% EList; Horvaatia: 32 % vs. 40 %; Kreeka: 35% vs. 38%), mis viitab sellele, et nendes riikides peetakse ELi mõnevõrra rahustavamaks võrdlusaluseks.

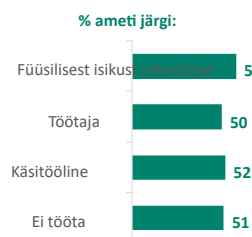
**Vastuolu täheldatud muustriga õigusriigi põhimõtte
tajutava tähtsuse kohta nende riigis**

Rahulolu õigusriigi põhimõtte järgimisega sõltub ka sotsiaaldemograafilistest profiilidest. Mehed (54%) teatavad veidi suuremast rahulolust kui naised (vs.49%). Vanus näitab mittelineaarset U-kujulist mustrit: rahulolu on suurim 15–24-aastaste seas (56%), väheneb pidevalt madalaimale tasemele 40–54-aastaste seas (49%), enne kui see taas suureneb 55-aastaste ja vanemate seas (52%). See on vastuolus õigusriigi põhimõtte tajutava tähtsusega (3. kvartal), mille puhul vanemad vastajad pidasid seda kõige tõenäolisemalt demokraatlikuks aluspõhimõtteks. Enim rahulolevad on füüsilisest isikust ettevõtjatest vastajad (58%), keda on rohkem kui töötajaid (50%), füüsilise töö tegijaid (52%) ja mittetöötavaid inimesi (51%).

K 4: Üldiselt, kui rahul või rahulolematu olete õigusriigi põhimõtte austamisega

(MEIE RIIGIS) Täielikult rahul

2.3 Skeptitsism kodanike tegevuse suhtes ELi otsustusprotsessi mõjutamiseks

Eurooplased peavad kodanikualgatusi ja kollektiivset tegevust kõige tõhusamaks viisiks ELi mõjutamiseks väljaspool hääletamist

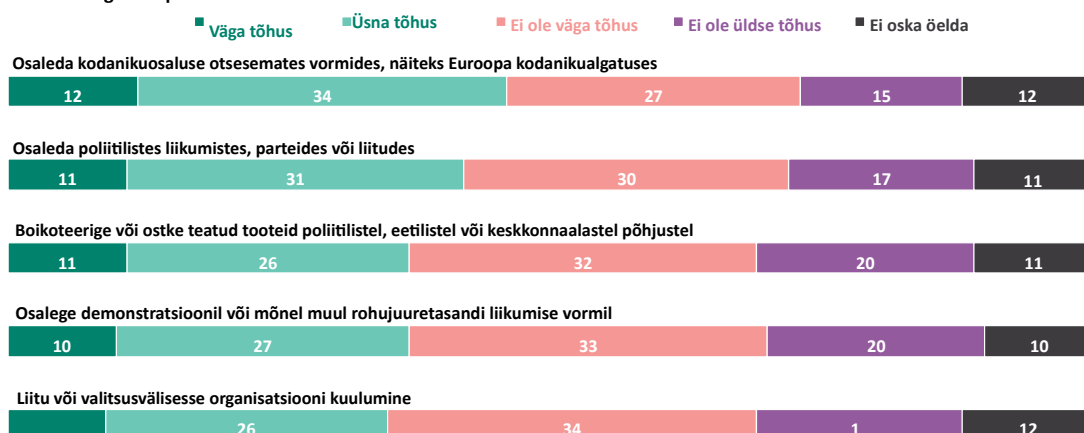
Osalemist otsesemates osalusvormides, näiteks Euroopa kodanikualgatuses, peetakse kõige tõhusamaks meetmeks (kokku 46 %: 12 % väga tõhus, 34 % üsna tõhus), millele järgneb osalemine poliitilistes liikumistes, erakondades või liitudes (kokku 42 % tõhus: 11% väga tõhus, 31% üsna tõhus). Ligi pooled eurooplased leiavad siiski, et need kaks meetet ei ole tõhusad (vastavalt 42 % ja 47 %).

Teatud toodete boikoteerimist või ostmist poliitilistel, eetilistel või keskkonnavalastel põhjustel ning osalemist demonstratsioonil või muus rohujuuretasandi liikumise vormis peab tõhusaks sarnane osa vastanutest (mõlema puhul kokku 37 %), samas kui ühenduse või valitsusvälise organisatsiooni liikmeks olemist peetakse kõige vähem tõhusaks meetmeks (kokku 35 %: 9 % väga mõjus, 26 % üsna mõjus) ja seda, mida kõige sagedamini ei peeta üldse mõjusaks (kokku 53 % ei ole mõjus, sealhulgas 19 % ei ole üldse mõjus).

Üldiselt peetakse kollektiivsemaid kaasamisvorme, kodanikualgatusi, poliitilisi liikumisi, erakondi ja ametiühinguid tõhusamaks kui individuaalseid või tarbijapõhiseid meetmeid, nagu boikoteerimine või assotsiatiivne kaasamine.

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

5. küsimus Iga järgmise meetme puhul öelge mulle, kas see on teie arvates tõhus või mitte, mõjutades ELi tasandi poliitiliste otsuste tegemist pärast valimisi.

Usaldus kodanike tegevuse vastu on liikmesriigiti väga erinev

Kui vaadata riigi tasandi tulemusi, siis Malta, Luksemburg ja Küpros paistavad pidevalt silma kui liikmesriigid, kes on kõige kindlamad kodanike tegevuse tõhususes kõigi viie testitud kaasamisvormi puhul, sageli suures ulatuses üle EL 27 keskmise. Näiteks peab 84 % Malta ja 81 % Luksemburgi vastanutest ühingu või valitsusvälise organisatsiooni liikmeks olemist tõhusaks, samas kui ELi tasandil on see näitaja vaid 35 %. See peegeldab õigusriigiga rahulolu mustrit, kus kolm sama riiki olid samuti kõige kõrgemal kohal, osutades laiemale institutsioonilise ja kodanike usalduse õhkkonnale nendes liikmesriikides. Spektri teises otsas on Prantsusmaa enamiku katsetatud kaasamisvormide, sealhulgas poliitiliste liikumiste, erakondade või liitude (32 %, väikseim osakaal ELis) ning meeleavaldustel või rohujuuretasandi liikumistes osalemise (29 %, tähtsuselt teine) poolest madalaimal kohal või selle lähedal.

Nooremad inimesed on innukamad arvama, et osalemine otsesemates kodanikuosaluse vormides, nagu Euroopa kodanikualgatus, mõjutab tõhusalt ELi poliitiliste otsuste tegemisel.

Näib, et sugu ei mõjuta tajumist: mehed ja naised kaaluvad sama tõenäoliselt kodanike osalemise otseseid vorme, nagu Euroopa kodanikualgatus, mis mõjutavad tõhusalt ELi otsuste tegemist (kumbki 46 %).

Vanus näitab vähem lineaarset mustrit: 15–24-aastased peavad seda osalemisvormi kõige tõenäolisemalt tõhusaks (53%), võrreldes 45%-ga 25–39-aastaste seas, 43%-ga 40–54-aastaste seas ja 46%-ga 55-aastaste ja vanemate seas, mis tähendab, et kõige noorem vanuserühm paistab silma, samas kui ülejäänud kolm vanuserühma on üksteisele suhteliselt lähedal.

Okupatsioon näitab laiemat lõhet: füüsilisest isikust ettevõtjatest vastajad peavad kodanike osalemist kõige suurema tõenäosusega tõhusaks (52 %), võrreldes töötajate ja mittetöötavate isikutega (mõlemad 46 %), samas kui füüsilise töö tegijad on kõige vähem veendunud (40 %).

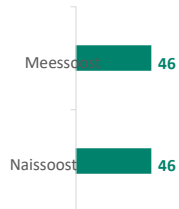
Eurobaromeetri kiiruuring

ELi probleemid ja prioriteedid

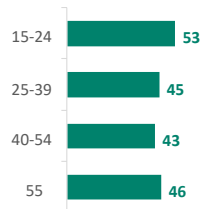
5. küsimus Iga järgmise meetme puhul öelge mulle, kas see on teie arvates tõhus või mitte, mõjutades ELi tasandi poliitiliste otsuste tegemist pärast valimisi.

Osaleda kodanikuosaluse otsesemates vormides, näiteks Euroopa kodanikualgatuses Kokku tõhus

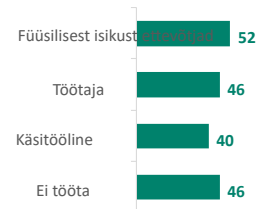
% soo järgi:

% vanuse järgi:

% ameti järgi:

3. Energiakriis

3.1 Taastuvenergia kui peamine meede fossiilkütustest loobumiseks

Taastuvenergia arendamine on peamine meede fossiilkütustest loobumiseks, mida mainib rohkem kui üks eurooplane kahest

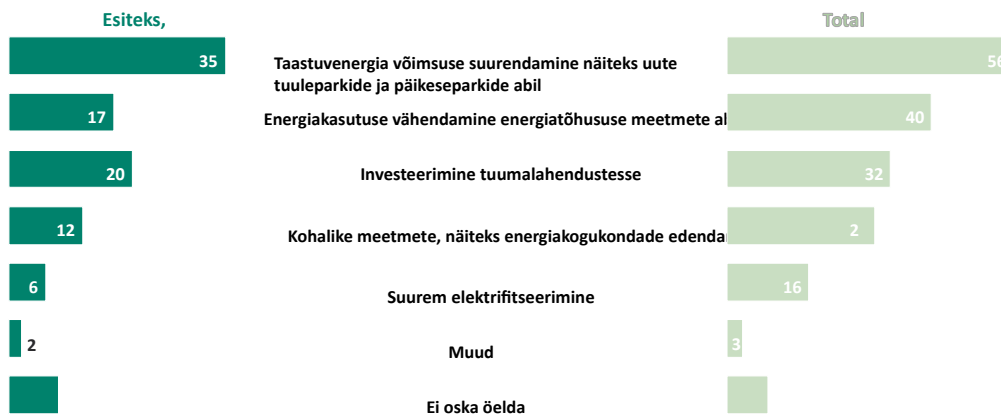
Eurooplased mõtlevad kõigepealt sellele, mis võib aidata ELil fossiilkütustest loobuda, arendades näiteks uute tuuleparkide ja päikeseparkide kaudu rohkem taastuvenergia tootmisvõimsust (35 %). See on ka element, mida üldiselt kõige rohkem nimetatakse (56%), kinnitades, et taastuvad energiaallikad on inimeste mõtetes selge juhtiv hoob.

Energiakasutuse vähendamine energiatõhususe meetmete abil (kokku 40 %) ja investeerimine tuumalahendustesse (32 %) on järgmised enim nimetatud võimalused, millest igapäevaste peab vastuse osana umbes kolmandik kuni kaks viiest eurooplasest. Ligikaudu kolm vastajat kümnest mainib ka kohalike meetmete, näiteks energiakogukondade edendamist (29 %), mis viitab tõelisele soovile detsentraliseeritumate ja kogukonnakesksete lähenemisviiside järele koos suuremahuliste lahendustega. Suuremat elektrifitseerimist mainitakse seevastu palju harvemini (16 %), mis viitab sellele, et seda peetakse fossiilkütustest loobumiseks vähem koheseks või vähem hästi mõistetavaks hoovaks.

Taastuvad energiaallikad domineerivad eelkõige Vahemere lõuna- ja idaosas

Kui vaadata riigi tasandi tulemusi, siis fossiilkütustele ülemineku tegurid kajastavad iga riigi enda energiamaastikku. Tuumalahenduste kui esmase reageeringu toetamine on suurim Poolas (30 % vs. 20 % EL 27 puhul), Bulgaarias ja Rootsis (mõlemas 25 %) ning Slovakkias (24 %), kus tuumavõimsus juba toimib või seda aktiivselt arendatakse, samas kui see on väikseim Küprosel ja Maltal (10 %), samuti Ungaris ja Iirimaa (11 %), millest ühelgi ei ole tuumaprogrammi. Erandiks on Prantsusmaa: vaatamata pikaajalisele sõltuvusele tuumaenergiast viitab 20 % Prantsusmaa vastanutest sellele kõigepealt (sama mis EL 27 keskmine) ja juhib selle asemel ELi pigem energiatõhususe meetmete (22%, Luksemburg 23%) kui taastuvate energiaallikate osas, mida nad mainivad vähem kui enamik teisi riike (30%). Seevastu Lõuna- ja Kagu-Euroopas domineerib taastuvenergia tootmisvõimsus, kusjuures Horvaatias, Maltal, Küprosel, Ungaris ja Hispaanias on see kõigepealt 44–46 %, mis on tublisti üle EL 27 keskmise (35 %), kajastades tõenäoliselt suuremat tajutavat päikeseenergia potentsiaali. Kohalikel ja kogukonnapõhistel meetmetel on märkimisväärne tähtsus ka esimese ja teise mainimise vahel peaaegu kõikjal (12%-lt 22%-le EL 27 tasandil), eelkõige Maltal (13%-lt 29%-le) ja Küprosel (14%-lt 28%-le), mis osutab sellele, et neid lahendusi peetakse pigem väärtuslikuks täienduseks kui peamiseks prioriteediks. Vastused „ei tea“ on sagedasemad

Küsimus 9. Mis võiks Teie arvates aidata ELil fossiilkütustest loobuda? ?

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Põhjamaades ja Balti riikides, Soomes ja Rootsis (12 %), Bulgaarias, Tšehhis ja Taanis (kõigis 10 %), võrreldes Malta (1 %), Luksemburgi (2 %) või Hispaania ja Iirimaa (mõlemas 5 %).

Sooline võrdõiguslikkus ja haridus kujundavad suhtumist tuumaenergiasse rohkem kui taastuvatesse energiaallikatesse

Tuumaenergia valdkonnas tekib ka selge sooline ebavõrdsus, millele viitab 35 % meestest ja 29 % naistest, samas kui seisukohad taastuvate energiaallikate kohta on sugude lõikes üldjoontes sarnased.

Haridustasemed kujundavad suhtumist tuumaenergiasse rohkem kui taastuvatesse energiaallikatesse: tuumalahenduste toetamine suureneb 24 %-lt kõige madalama haridustasemega inimeste seas 36 %-le kõige kõrgema haridustasemega inimeste seas, mis tähendab 12-punktilist lõhet, samas kui taastuvad energiaallikad varieeruvad vaid veidi (52–59 %); madalama haridustasemega vastajad vastavad samuti märkimisväärselt suurema tõenäosusega „ei tea“ (11% võrreldes 5%-ga kõrgelt haritud inimeste seas).

3.2 Energiahindade tõus: vähendada pigem tarbimist kui struktuurimuutusi

Energiahindade tõusuga silmitsi seistes vähendavad eurooplased peamiselt oma tarbimist, selle asemel et investeerida struktuursetesse lahendustesse.

31% eurooplastest ütleb, et nad vähendasid oma üldist elektritarbimist vastusena energiahindade tõusule pärast sõja algust Iraanis. Teine kõige levinum meede on nende energiatarbimise hoolikam jälgimine (27 %), millele järgneb kütte või jahutuse kasutamise vähendamine (26 %). Kõige laialdasemalt teatatud meetmete hulgas on ka energiatarbimise kohandamine, et saada kasu madalamatest hindadest või tiptunnivälisest ajast (20 %) ja muutuvatest transpordiharjumustest (19 %), mis näitab, et eurooplased kohandavad oma käitumist mitmes valdkonnas lisaks küttele ja elektrile.

Struktuursemaid ja sageli kulukamaid või pikemaajalisi lahendusi nimetatakse seevastu palju harvemini: investeerimine energiatõhusatesse seadmetesse (16 %), energiatarnija või -lepingu võrdlemine või vahetamine (14 %), taastuvenergialahenduste, näiteks päikesepaneelide paigaldamine (14 %) ja kodude soojustamise parandamine (13 %) jäävad kõik eespool nimetatud käitumuslikest kohandustest tublisti maha. Digitaalseid vahendeid energiakasutuse haldamiseks (9 %) ja energiakogukonnaga ühinemiseks (5 %)

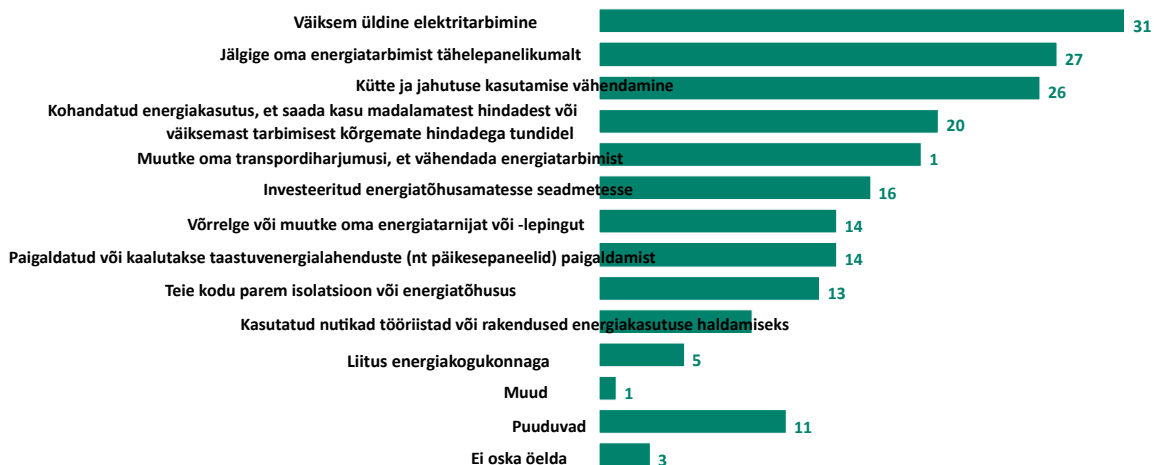
mainitakse veelgi harvemini, mis kinnitab, et igapäevased käitumismuutused on endiselt ülekaalukalt eelistatud reaktsioon hinnatõusule, enne mis tahes investeerimispõhist lahendust.

Nimelt, kui 11 % eurooplastest ütleb, et nad ei ole oma energiatarbimisharjumusi üldse muutnud, siis ainult 3 % ütleb, et nad ei tea, mis viitab sellele, et enamikul eurooplastel on üsna selge ettekujutus sellest, kas ja kuidas nad on oma käitumist kohandanud.

Kõige rohkem vähendasid tarbimist Kreeka ja Prantsusmaa ning kõige rohkem investeerisid struktuursetesse lahendustesse Malta ja Luksemburg.

Kui vaadata riigi tasandi tulemusi, siis paistavad Kreeka ja Prantsusmaa silma oma käitumisharjumuste intensiivsuse poolest, jäädes korraga mitme meetme poolest parimate riikide hulka: Kreeka on esirinnas elektritarbimise vähendamisel (43% vs. 31% EL 27 puhul), kütte või jahutuse kasutamise vähendamisel (36% vs. 26% EL 27 puhul) ja energiatarnija vahetamisel (20% vs. 14% EL 27 puhul), samas kui Prantsusmaa on esikolmikus ka elektritarbimise vähendamisel (36% vs. 31% EL 27 puhul), kütte või jahutuse kasutamise vähendamisel (34 vs. 26% EL 27 puhul) ja transpordiharjumuste muutmisel (27% vs. 19% EL 27 puhul), mis näitab, et need kaks riiki on teinud kõige suuremaid üldisi jõupingutusi oma energiatarbimise vähendamiseks.

Q10 Milliseid järgmisi meetmeid (kui üldse) olete võtnud vastuseks energiahindade tõusule pärast sõja algust Iraanis (2026. aasta veebruari lõpp), et vähendada aktiivsemalt oma energiakasutust?

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Malta on esikohal nutitööriistade või -rakenduste (27%), kodude soojustamise (25%), energiatõhusate seadmete (24%) ja energiakogukonnaga ühinemise (14%) poolest, kusjuures Luksemburg on samades valdkondades järjekindlalt teisel või kolmandal kohal (28% taastuenergialahenduste paigaldamisel, 22% nutitööriistade puhul, 13% energiakogukondade puhul), mis on tõenäoliselt seotud sellega, et need on väiksemad ja jõukamad riigid, kus kallimad investeeringud on kättesaadavamad.

Spektri teises otsas on Soomes ülekaalukalt suurim osa vastanutest, kes üldse meetmeid ei võtnud (25% vs. 11% EL 27 puhul), koos mõne madalaima punktisummaga peaaegu kõigi käitumuslike hoobade lõikes (13% kütte või jahutuse kasutamise vähendamisel, 9% energiatõhusate seadmete puhul, 2% energiakogukondade puhul), mis võib kajastada juba reguleeritud või suhteliselt madalaid energiahindu või juba niigi energiatõhusaid eluasemeid. Lätil, Leedul ja Slovakkial on üldjoontes sarnane profiil, kusjuures suur osa vastanutest (18–20 %) on „puuduvad“. Sloveenia ja Horvaatia eristuvad konkreetset energiatarbimise kohandamisest, et kasutada ära tiptunniväliseid tunde, mida nimetas vastavalt 38 % ja 31 % vastanutest, mis on tublisti üle EL 27 keskmise (20 %), osutades potentsiaalselt arenenumatele või atraktiivsematele kasutusaja hinnakujunduskavadele nendes kahes riigis.

Rumeenia ja Bulgaaria osalevad aktiivselt tarbimise jälgimises (36 % ja 24 %) ning investeerivad tõhusatesse seadmetesse või isolatsiooni (20–23 %), kusjuures nende valmidus vahetada energiatarnijat on märkimisväärselt väike (mõlemas riigis 5 %), mis võib kajastada vähem konkurentsivõimelist või vähem kättesaadavat energiaturgu.

Vanus on energiakasutuse vähendamise liikumapanev jõud

Sotsiaaldemograafiline jaotus näitab selget põlvkondadevahelist mustrit selles, kuidas eurooplased on energiahindade tõusule

reageerinud: vanemad vastajad (55+) on märkimisväärselt suurema tõenäosusega vähendanud oma elektritarbimist (38% vs. 23–24% alla 40-aastaste seas) ja jälginud tähelepanelikumalt oma energiatarbimist (32% vs. 22%), samas kui nooremad vastajad paistavad silma nutivahendite või -rakenduste suurema kasutamise (13% 15–24-aastaste seas vs. 7% 55+-aastaste seas) ja energiakogukonnaga liitumise poolest (7% vs. 2%).

4. Kaubanduspoliitika ja majandusliku suveräänsuse tajumine

4.1 Koostöö kaubanduslääbirääkimistel

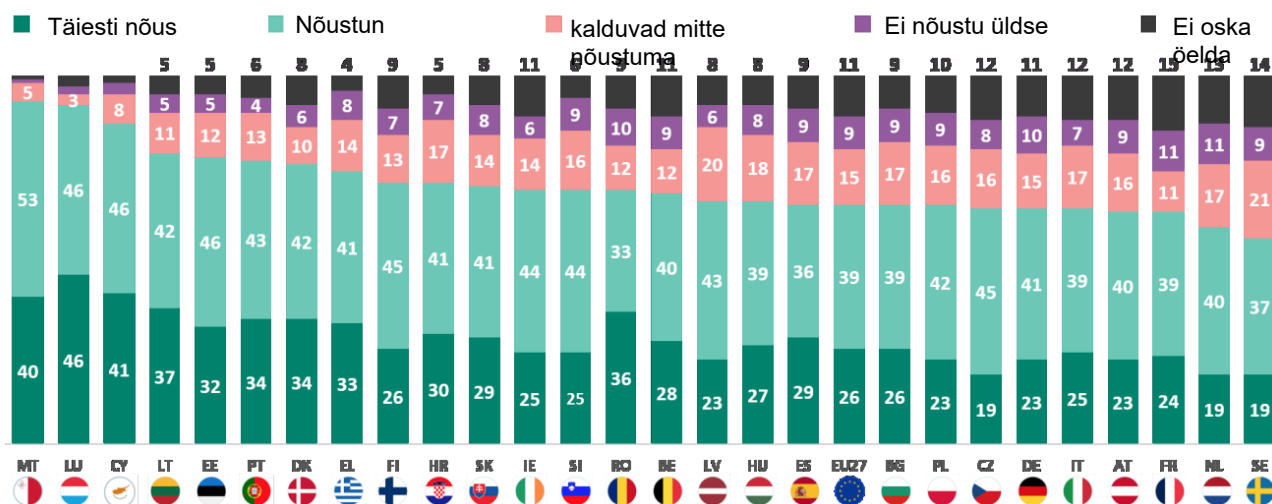
Kaks kolmandikku eurooplastest usub, et EL peaks mitmekesistama oma kaubandust ja et liikmesriigid peaksid omavahel paremini läbi rääkima

65% eurooplastest nõustub, et EL peaks tugevdama

ELi tasandil kaubanduslääbirääkimistel tehtava koostöö puhul ilmneb väga sarnane muster: 62 % eurooplastest arvab, et liikmesriigid suudavad saavutada paremaid tulemusi, tehes koostööd ELi tasandil (23 % nõustub täielikult, 39 % kaldub nõustuma). 27% ei nõustu väitega (10% täielikult, 17% kipub seda tegema) ja jällegi ei ole 11%-l selle

K6. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

EL peaks tugevdama oma majanduslikku sõltumatust, mitmekesistades oma kaubandussuhteid

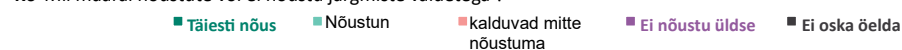

oma majanduslikku sõltumatust, mitmekesistades oma kaubandussuhteid, sealhulgas 26%, kes nõustuvad täielikult, ja 39%, kes kalduvad nõustuma. Vaid 24% ei nõustu (9% ei nõustu üldse, 15% kaldub mitte nõustuma), samas kui 11% ei oska öelda, kas see oleks kasulik või mitte.

väite kohta selget arvamust.

Toetuse tase on mõlema väite puhul märkimisväärselt järjepidev: 65% vs. 62%, erinevus on vaid 3 punkti ja „ei tea” vastuste osakaal on identne (11%), mis osutab eurooplaste ühtsele seisukohale, et autonoomsem ja koordineeritum ELi kaubandusala läheneb viisil käivad käsikäes, selle

K6 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega ?

EL peaks tugevdama oma majanduslikku sõltumatust, mitmekesistades oma kaubandussuhteid

Liikmesriigid saavad saavutada kaubanduslääbirääkimistel paremaid tulemusi, tehes koostööd ELi tasandil

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

asemel et pidada neid konkureerivateks võimalusteks. Üks märkimisväärne nüanss on see, et nende vastajate osakaal, kes „nõustuvad täielikult“, on mõnevõrra suurem kaubanduse mitmekesistamise puhul (26 %) kui liikmesriikide koostöö puhul (23 %), mis viitab sellele, et majanduslik sõltumatus annab veidi tugevama ja otsustavama toetuse kui institutsiooniline koordineerimine, kuigi mõlemal ideel on väga sarnane üldine üksmeel.

4.2 Kaubandussuhete mitmekesistamine

Kõigi 27 liikmesriigi enamuse toetus ELi kaubanduse mitmekesistamisele on tugevam väikestes avatud majandusega riikides ja mõnevõrra tagasihoidlikum suuremates riikides.

Enamik nõustub selle väitega kõigis liikmesriikides, ulatudes 56 %-st Rootsis 93 %-ni Maltal. Toetus on üldiselt suurem väiksemates majandustes: Edetabelis on esikohal Malta (93%), Luksemburg (92%) ja Küpros (87%), kellele järgnevad Leedu (79%) ja Eesti (78%). Seevastu Madalmaades (59%) ja Rootsis (56%) on saavutatud madalaim kokkuleppe tase, mis on endiselt valdav, kuid märgatavalt lähemal ühtlasele jagunemisele. Suurema majandusega riigid asuvad EL 27 keskmise lähedal või sellest veidi allpool (65 %): Poola ja Hispaania vastavad täpselt (65%), samas kui Saksamaa ja Itaalia on 64% ja Prantsusmaa 63%. See viitab sellele, et kuigi kaubanduse mitmekesistamise idee on kogu ELis laialt levinud, on selle mõju mõnevõrra väiksem, kuigi siiski väga kindel, suuremates, iseseisvates majandustes kui väiksemates ja kaubandusest rohkem sõltuvates majandustes.

Toetus ELi tasandi koostööle kaubanduslääbirääkimistel on suurim kõige väiksemates liikmesriikides ja kõige väiksem Prantsusmaal

Enamik nõustub selle väitega igas liikmesriigis, kuigi toetuse tase erineb rohkem kui kaubanduse mitmekesistamise puhul, ulatudes 54 %-st Prantsusmaal 92 %-ni Maltal ja Küprosel. Malta ja Küpros (mõlemad 92 %) ning Luksemburg (90 %) on ülejäänud ELis tublisti suuremad, neile järgnevad Portugal (77 %) ja Eesti (76 %), mis on üldjoontes sama väiksemate majanduste rühm, mis on samuti kaubanduse mitmekesistamisel esirinnas. Suuremad majandused koonduvad taas EL 27 keskmise lähedale või alla selle (62 %): Saksamaa ja Hispaania vastavad täpselt samale tasemele (62%), Itaalia jääb veidi alla (61%) ja Prantsusmaa saavutas madalaima kokkuleppe kogu ELis (54%), mis on ainus liikmesriik, kus toetus langeb selgelt alla 60% piiri. Selles avalduses on reserveeritumate riikide seas ka Poola

(59%) ja Tšehhi (59%). Üldiselt peegeldab see suundumus täpselt kaubanduse mitmekesistamise suundumust, kusjuures väiksemad, kaubandusest rohkem sõltuvad majandused näitavad üles kõige suuremat soovi ELi tasandi koordineerimise järele ning suuremad liikmesriigid, eelkõige Prantsusmaa, väljendavad suhteliselt tagasihoidlikumat, kuigi endiselt suuremat toetust.

Nende kahe väite võrdluses on kaubanduse mitmekesistamise toetus (keskmiselt 65 %) üldiselt veidi suurem kui ELi tasandi koostöö puhul kaubanduslääbirääkimistel (62 %), kuid Prantsusmaa on kaugelt kõige suurem erinevus nende kahe vahel (63 % vs. 54 %, 9-punktiline erinevus), mistõttu on Prantsusmaa ainus riik, kus koostöö tase on alla 60 %. Taanis ja Poolas on olukord sarnane ja leebem, samas kui Küpros, Rootsi ja Läti liiguvad vastupidises suunas, nõustudes veidi rohkem ELi tasandi koostööga kui üksnes mitmekesistamisega. Enamikus teistes liikmesriikides toetatakse neid kahte väidet peaaegu samal määral, mis viitab sellele, et neid kahte ideed peetakse üldiselt pigem üksteist täiendavateks kui konkureerivateks.

Vanus ja haridus on kõige järjepidevamad sotsiaaldemograafilised tegurid, mis toetavad ühtsemat ja mitmekesisemat ELi kaubanduspoliitikat

Vanus on muutuja, mis on kõige selgemini seotud nende kahe väite kohta esitatud seisukohtadega. 55-aastased ja vanemad vastajad toetavad noorematest vanuserühmadest rohkem nii ELi tasandi koostööd kaubanduslääbirääkimistel (68% võrreldes 57%-ga 25–39-aastaste seas) kui ka kaubanduse mitmekesistamist (71% võrreldes 59%-ga 25–39-aastaste seas), mis tähendab 11–12-punktilist lõhet kõige reserveeritumate ja kõige toetavamate vanuserühmade vahel. Haridustasemel on samuti selge roll ELi tasandi koostöös, tõustes 56 %-lt madala haridustasemega inimeste seas 66 %-le kõrge haridustasemega inimeste seas, kuigi see on kaubanduse mitmekesistamise seisukohast palju vähem märgatav (65 %-lt 69 %-le, ilma selge mustrita). Toetus ELi tasandi koostööle on meeste ja naiste vahel peaaegu identne (kumbki 62 %), samas kui mehed toetavad kaubanduse mitmekesistamist mõnevõrra suurema tõenäosusega kui naised (67 %

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

vs. 64 %). Geograafilised erinevused on tagasihoidlikud, kuid järjepidevad, kusjuures maaelanikud toetavad mõnevõrra vähem kui linnaelanikud, eelkõige kaubanduse mitmekesistamise osas (60 % vs. 66 %).

5. Arusaamad ELi peamistest probleemidest

5.1 Eurooplaste arusaam ELi peamistest väljakutsetest

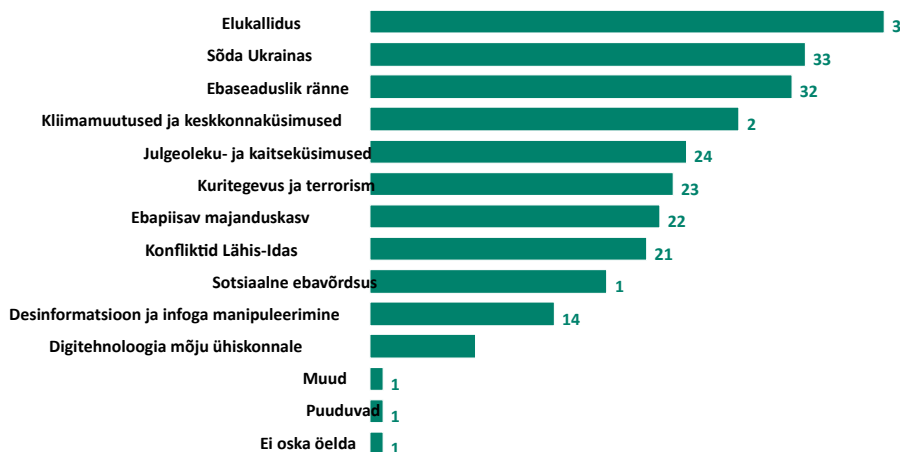
Elukallidus on endiselt eurooplaste peamine mure, samal ajal kui geopoliitilised küsimused domineerivad jätkuvalt avalikus tegevuskavas

Elukallidus on endiselt probleem, mida eurooplased peavad kõige sagedamini üheks peamiseks probleemiks, millega Euroopa Liit praegu silmitsi seisab (39%). Kuigi majandusprobleemid on suured,

tasakaalustatud jaotus, mis ulatub põhiküsimustest kaugemale, näitab, kui keeruline on praegu Euroopa Liidu ees seisv poliitiline keskkond.

Võrdlus eelmise, 2025. aasta septembris tehtud Eurobaromeetri kiiruuringuga osutab üldsuse murede märgatavale muutumisele. Elukallidus on muutunud olulisemaks (+10 punkti), samas kui Ukraina sõjaga seotud mured on märkimisväärselt vähenenud (14 punkti). Ka ebaseaduslik ränne väheneb veidi (–6 punkti), kuigi see on endiselt üks

Q1 Millised järgmistest on Teie arvates peamised probleemid, millega EL praegu silmitsi seisab? (Võimalik on valida mitu vastust, maksimaalselt 3)

kaasnevad nendega nüüd tihedalt geopoliitilised ja julgeolekuga seotud küsimused. Ligikaudu kolmandik vastanutest mainib sõda Ukrainas (33%) ja ebaseaduslikku rännet (32%).

Teise rühma moodustavad viiendik kuni veerand eurooplastest. Kliimamuutused ja keskkonnaküsimused (28%), julgeolek ja kaitse (24%), kuritegevus ja terrorism (23%), ebapiisav majanduskasv (22%) ja konfliktid Lähis-Idas (21%) saavad kõik suhteliselt sarnasel tasemel toetust, mis viitab sellele, et eurooplased tajuvad ELi silmitsi mitme samaaegse probleemiga, selle asemel et domineerida ühes küsimuses. Sotsiaalset ebavõrdsust (18 %), desinformatsiooni ja info manipuleerimist (14 %) ning digitehnoloogia mõju ühiskonnale (8 %) mainitakse harvemini, kuid need viitavad endiselt laiemale hulgale ühiskondlikele ja teabealastele probleemidele. Selline suhteliselt

kolmest kõige sagedamini nimetatud probleemist. Lähis-Ida probleemide tajumine (+3 punkti), sotsiaalne ebavõrdsus (+1 punkt) ja digitehnoloogia mõju (+1 punkt) on muutunud veidi nähtavamaks.

Enamikus riikides on elukallidus endiselt keskne küsimus, kuid see konkureerib teiste prioriteetidega, sõltuvalt iga riigi majanduslikust olukorrast, geograafilisest asukohast ning julgeoleku- või rändesurve.

Elukallidus on eriti oluline Iirimaa (70 %), mis on ELi keskmisest palju kõrgem, ning Kreekas (57 %) ja Horvaatias (52 %). Seda mainib ka suhteliselt suur osa vastanutest Küprosel (46%), Maltal (45%) ja Rumeenias (44%). Nendes riikides näib majanduslik surve domineerivat kodanike arusaamas Euroopa Liidu ees praegu seisvatest probleemidest.

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Elukallidusele viidatakse seevastu palju harvemini Leedus (24%), Tšehhis (25%) ja Poolas (28%). See võib viidata sellele, et majandusprobleeme varjutavad muud küsimused, eelkõige sõda Ukrainas ja laiemalt julgeolekuga seotud probleemid. Sõda Ukrainas mainitakse kõige sagedamini Leedus (54%) ja Lätis (48%), millele järgnevad Ungari (46%) ning Soome ja Tšehhi (mõlemad 45%). Need on riigid, kus geograafiline lähedus Venemaale või Valgevenele või tugevamad ajaloolised ja julgeolekusidemed konfliktiga muudavad sõja tõenäoliselt vahetumaks mureks. Mitmes neist riikidest käib Ukraina sõja esiletõstmine käsikäes suurema murega julgeoleku ja kaitse pärast: see kehtib eelkõige Leedu (47%), Soome (38%) ja Poola (37%) kohta. Seetõttu viitavad tulemused selgele kompromissile probleemide hierarhias: sõja geopoliitiliste tagajärgedega otsesemalt kokku puutuvates liikmesriikides kipuvad julgeolekuküsimused olema majanduslike või keskkonnaprobleemide suhtes ülimuslikud.

Liikmesriikides, kus sõda Ukrainas on vähem silmatorkav, kalduvad muud probleemid hierarhias kõrgemale tõusma. See on eriti märgatav Lõuna-Euroopas. Kreekas nimetas vaid 18 % vastanutest sõda Ukrainas üheks ELi peamiseks probleemiks, samas kui elukallidust (57 %) ja ebaseaduslikku rännet (45 %) nimetas palju suurem osa vastanutest. Hispaanias on sarnane muster: mure Ukraina sõja pärast on endiselt alla ELi keskmise (26 %), samas kui kõige sagedamini nimetatud probleem on ebaseaduslik ränne (46 %) ja ka kliimamuutused on suhteliselt kõrgel tasemel (31 %). Need näited näitavad, et riiklikud prioriteedid ei kajasta mitte ainult ühtset Euroopa tegevuskava, vaid pigem majanduslike, geopoliitiliste, keskkonnaalaste ja rändega seotud probleemide erinevaid kombinatsioone.

See kontrast on nähtav ka kliimamuutustele ja keskkonnaküsimustele omistatud kohas. Probleem on endiselt suhteliselt suur sellistes riikides nagu Taani, Prantsusmaa, Luksemburg ja Itaalia (mõlemas 35 %), samuti Hispaanias (31 %) ning Madalmaades ja Rootsis (mõlemas 30 %). Seda mainitakse aga palju harvemini Lätis (11 %) ja Leedus (14 %), kus sõda Ukrainas on üks peamisi mureküsimusi, ning Rumeenias (16 %), kus elukallidus ja desinformatsioon eristuvad selgemalt. Teisisõnu on keskkonnaküsimused endiselt osa Euroopa

tegevuskavast, kuid need tunduvad vähem kesksed riikides, kus kodanikud peavad julgeolekut prioriteetsemaks või vahetumat majanduslikku survet.

Üldiselt näitavad riikide tulemused, et eurooplased määratlevad üldjoontes samad probleemid, kuid mitte samas järjekorras. EL seisab silmitsi ühiste probleemidega, kuid kodanike arusaamad nende suhtelisest tähtsusest on endiselt tugevalt mõjutatud riiklikest oludest.

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Küsimus 1. Millised järgmistest on Teie arvates praegused peamised probleemid, millega EL silmitsi seisab? [Mitu vastusevarianti, maksimaalselt 3]																													
	EL 27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Elukallidus	39	43	41	25	32	35	46	70	57	42	40	52	43	46	41	24	41	35	45	36	43	28	41	44	43	36	37	30	
Sõda Ukrainas	33	30	37	45	44	35	41	27	18	26	30	33	28	24	48	54	22	46	32	37	27	40	35	41	30	37	45	38	
Ebaseaduslik ränne	32	23	25	40	26	28	25	36	45	46	31	34	34	41	30	31	25	26	35	33	29	34	37	15	39	32	16	22	
Kliimamuutused ja keskkonnaküsimused	28	27	18	21	35	25	21	31	22	31	35	23	35	22	11	14	35	31	22	30	29	20	29	16	25	19	25	30	
Julgeoleku- ja kaitseküsimused	24	23	18	22	31	24	33	15	20	19	23	26	21	31	31	47	32	19	28	26	18	37	24	27	21	23	38	30	
Kuritegevus ja terrorism	23	21	23	22	20	25	18	23	21	25	26	23	22	20	11	10	23	24	18	22	24	21	18	13	18	18	24	40	
Ebapiisav majanduskasv	22	25	25	20	11	24	26	10	32	17	20	26	29	21	26	16	17	26	25	11	23	13	22	26	24	28	23	16	
Con fli cts Lähis-Idas	21	23	25	20	29	19	14	22	21	24	22	18	24	21	16	22	17	16	15	28	15	19	26	18	23	16	17	20	
Sotsiaalne ebavõrdsus	18	22	23	13	15	21	24	9	18	17	18	16	18	17	20	17	21	20	17	15	24	14	18	16	14	24	19	17	
Desinformatsioon ja infoga manipuleerimine	14	10	21	19	10	11	19	13	14	18	12	17	10	14	22	19	17	8	12	11	11	22	11	26	19	17	12	13	
Digitehnoloogia mõju ühiskonnale	8	9	7	8	11	8	11	9	4	7	9	12	9	13	6	7	17	7	17	10	9	9	8	9	14	13	7	8	

Sotsiaaldemograafilised erinevused on endiselt suhteliselt piiratud, kuigi vanus kujundab järjepidevalt arusaama ELi peamistest probleemidest

Võrreldes liikmesriikide vahel täheldatud erinevustega on sotsiaal-demograafilised erinevused endiselt suhteliselt tagasihoidlikud. Enamikus rühmades määratlevad eurooplased üldjoontes sama probleemide hierarhia, kusjuures elukallidus, sõda Ukrainas ja ebaseaduslik ränne kerkivad pidevalt esile kõige sagedamini nimetatud probleemide hulgas. See näitab, et Euroopa Liidu ees seisvad peamised probleemid on laialt levinud kogu elanikkonna hulgas, olenemata soost, hariduslikust taustast või elukohast.

Vanus kujuneb siiski sotsiaal-demograafiliseks tunnuseks, mis kõige järjepidevamalt eristab arusaamu. Eakamad vastajad pööravad tavaliselt suuremat tähelepanu geopolitiilistele ja julgeolekuga seotud küsimustele. 55-aastased ja vanemad inimesed peavad sõda Ukrainas ELi üheks peamiseks probleemiks märkimisväärselt suurema tõenäosusega kui nooremad eurooplased (42% võrreldes 25%-ga nii 15–24-aastaste kui ka 25–39-aastaste vastajate seas). Samuti mainitakse neis suurema tõenäosusega ebaseaduslikku rännet (38 % vs. 22 % 15–24aastastest), julgeolek ja kaitse (28 % vs. 20 %) ning konfliktid Lähis-Idas (24 % vs. 18 %).

Nooremad eurooplased pööravad suuremat tähelepanu ühiskondlikele probleemidele. 15–24-

aastased vastajad nimetavad suurema tõenäosusega sotsiaalset ebavõrdsust (24% võrreldes 16%-ga 55-aastaste ja vanemate seas) ja digitehnoloogia mõju ühiskonnale (11% võrreldes 6%-ga vanimate vastajate seas). Kliimamuutused on endiselt veidi silmatorkavamad ka vanemate tööealiste täiskasvanute ja eakate seas (32% 55-aastaste ja vanemate seas, võrreldes 24%-ga 25–39-aastaste vastajate seas), mis viitab sellele, et keskkonnaprobleemid ulatuvad nüüd palju kaugemale noorematest põlvkondadest.

Elukallidus paistab silma tähelepanuväärse järjepidevuse pärast, mida see tekitab kogu elanikkonnale. Ligikaudu neli vastajat kümnest mainib seda olenemata soost, ametist, leibkonna koosseisust või sotsiaalmeedia kasutamise sagedusest, kusjuures vanuserühmade lõikes on erinevused piiratud (alates 36 %-st 55-aastaste ja vanemate seas kuni 43 %-ni 40–54-aastaste vastajate seas). See laiapõhjaline konsensus tugevdab tema positsiooni peamise väljakutsena, millega Euroopa Liit praegu silmitsi seisab.

Eelkõige vastajad, kes usuvad, et EL tugevdab julgeolekut ja kaitset, peavad sõda Ukrainas, kliimamuutusi ning julgeolekut ja kaitset suurema tõenäosusega probleemiks. Seevastu need, kes ELi ei usalda, panevad suuremat rõhku elukallidusele ja ebaseaduslikule rändele. See näitab, et usaldus ELi rolli vastu julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas on seotud

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

erineva arusaamaga Euroopa Liidu ees seisvatest probleemidest.

5.2 Prioriteedid, mida eurooplased ELilt ootavad

Ebaseaduslik ränne ning julgeolek ja kaitse on peamised prioriteedid, mida eurooplased ootavad, et EL tegeleks tihedalt rühmitatud pingereas

Küsimusele, milliste valdkondadega peaks EL esmajärjekorras tegelema, vastasid eurooplased, et kõige prioriteetsemad on ebaseaduslik ränne (25%) ning julgeolek ja kaitse (24%). Kliimamuutused ja keskkond (21%) ning sõda Ukrainas (20%) on tihedalt seotud, mis kinnitab, et ELilt oodatavad peamised prioriteedid ühendavad sisesurve, välisjulgeoleku probleemid ja pikaajalised keskkonnaprobleemid.

Võrreldes eelmise küsimusega ELi ees seisvate peamiste probleemide kohta on pingerida tihedamalt rühmitatud. Prioriteetide loetelus ei domineeri selgelt ükski küsimus. See näitab, et eurooplased ei oota, et EL keskenduks ainult ühele peamisele valdkonnale, vaid tegutseks samal ajal mitmes olulises poliitikavaldkonnas.

Teine prioriteetide rühm on seotud majandus- ja sotsiaalküsimustega. Majandust ning riigi rahandust ja töökohti, sotsiaalset võrdõiguslikkust ja oskusi mainib 18% vastanutest, samas kui demokraatia, inimõigused ja õigusriik järgnevad 15%-le ja energia 14%-le. Need tulemused näitavad, et majanduslikud ja sotsiaalsed probleemid on endiselt olulised, isegi kui need on vähem olulised kui eelmises probleeme käsitlevas küsimuses. Muid valdkondi mainib väiksem osa eurooplastest: põllumajandusele ja

toiduga kindlustatusele ning konfliktidele Lähis-Idas on viidatud 11 %, millele järgnevad tööstus ja konkurentsivõime ning haridus ja koolitus (mõlemad 9 %), rahvatervis (8 %), digitehnoloogia mõju ühiskonnale (6 %), kaubandus (4 %) ning teadusuuringud ja innovatsioon (2 %). Üldiselt osutavad tulemused laiaulatuslikule, kuid prioriteetsele tegevuskavale, kus vahetud geopolitiilised ja rändeküsimused on majanduslikest, institutsioonilistest ja valdkondlikest prioriteetidest veidi ees.

Küsimus 2. Milliseid järgmistest valdkondadest peaks EL Teie arvates esmajärjekorras käsitlema?

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Riiklikud prioriteedid kajastavad üldjoontes igas riigis kindlaks tehtud peamisi probleeme, kuid rõhuasetus on mõnevõrra erinev

Ebaseaduslik ränne on kõige sagedamini nimetatud ELi prioriteet Hispaanias (3 %), Küprosel (34%) ja Kreekas (33%) ning jõuab kõrgele tasemele ka C zechias ja Iirimaa (mõlemas 32%), Madalmaades (31%) ja Portugalis (30%). See kajastab rände suurt osakaalu mitmes lõunapoolses liikmesriigis, kus seda küsimust peeti juba üheks peamiseks ELi ees seisvaks probleemiks.

Julgeolek ja kaitse koos sõjaga Ukrainas on eriti silmapaistvad liidu ida- ja põhjaosas asuvates riikides. Julgeolekut ja kaitset mainitakse kõige sagedamini Leedus (40%), Soomes (38%) ja Poolas (37%), kellele järgnevad Taani ja Eesti (mõlemas 33%) ning Rootsi (32%). Sõda Ukrainas on eriti silmatorkav ka Leedus (40%), Taanis, Lätis ja Soomes (kõigis 31%) ning Eestis ja Rootsis (mõlemas 28%). Nagu eelmises küsimuses, viitab see muster sellele, et geograafiline lähedus Venemaale või Valgevenele ning suurem kokkupuude sõja geopoliitiliste tagajärgedega muudab julgeolekuga seotud küsimused vahetumaks.

Seos eelmise küsimusega on majanduslike probleemide puhul vähem otsene, kuna ELi prioriteetide loetelu ei sisalda elukallidust kui sellist.

Selle asemel väljendatakse majanduslikke ootusi sellistes valdkondades nagu majandus ja riigi rahandus või töökohad, sotsiaalne võrdõiguslikkus ja oskused. Kreeka paistab selles osas silma, sest majandust ja riigi rahandust mainis 32 % vastanutest, samas kui see prioriteet jõuab suhteliselt kõrgele tasemele ka Küprosel (29 %). Töökohti, sotsiaalset võrdõiguslikkust ja oskusi mainitakse sagedamini Slovakkias (26%), Lätis (25%), Bulgaarias (24%) ja Itaalias (23%). See viitab sellele, et riikides, kus majandusprobleemid on eriti nähtavad, ei ole ootused ELi suhtes koondunud ühte punkti, vaid jagunevad mitme majandus- ja sotsiaalpoliitika valdkonna vahel.

Kliimamuutused ja keskkond järgivad teist mustrit. Seda mainitakse kõige sagedamini Prantsusmaal (27%), Itaalias (26%) ja Taanis (25%) ning see jõuab suhteliselt kõrgele tasemele ka Maltal ja Rootsis

(mõlemas 24%), samuti Iirimaa ja Portugalis (mõlemas 23%). Need tulemused kajastavad üldjoontes eelmist küsimust: kliimamuutusi ja keskkonda mainitakse palju harvemini Lätis (7 %), Leedus ja Rumeenias (mõlemas 10 %) ning Slovakkias (11 %). Mis puudutab ELi peamiste probleemide tajumist, siis tundub, et keskkonnaprioriteedid on vähem kesksel kohal riikides, kus julgeolekuprobleemid, sõda Ukrainas või vahetum majanduslik surve võtavad rohkem ruumi. Üldiselt näitavad riigi tulemused tugevat järjepidevust eurooplaste tuvastatud probleemide ja nende valdkondade vahel, millega EL peaks tegelema.

Vanus kujundab ootusi ELi meetmete suhtes selgemalt kui muud sotsiaaldemograafilised muutujad.

Eakamad vastajad seavad suurema tõenäosusega esikohale turvalisusega seotud küsimused. 55aastaste ja vanemate hulgas mainitakse ebaseaduslikku rännet 31 %, julgeolekut ja kaitset 29 % ning sõda Ukrainas 27 %. Seevastu 15–24aastaste vastajate seas on need näitajad väiksemad: vastavalt 16 %, 18 % ja 13 %. See peegeldab eelmist küsimust, kus vanemad vastajad pidasid suurema tõenäosusega ELi ees seisvateks suurteks väljakutseteks ka sõda Ukrainas, ebaseaduslikku rännet ning julgeolekut ja kaitset. Nooremad eurooplased seevastu omistavad sotsiaalsetele ja institutsioonilistele prioriteetidele suhteliselt suuremat kaalu. 15–24-aastased vastajad nimetavad 55-aastastest ja vanematest suurema tõenäosusega töökohti, sotsiaalset võrdõiguslikkust ja oskusi (23% vs. 14%), majandust ja riigi rahandust (21% vs. 16%), haridust ja koolitust (15% vs. 6%) ning demokraatiat, inimõigusi ja õigusriiki (19% vs. 15%).

Kliimamuutused ja keskkond ei järgi lihtsat põlvkonnamustrit. Seda mainib 21 % 15–24aastastest, see langeb 15 %-ni 25–39aastaste vastajate seas ning tõuseb 25 %-ni 55aastaste ja vanemate vastajate seas. See kinnitab, et keskkonnaprobleemid ei piirdu nooremate põlvkondadega ning et need on jätkuvalt osa ELi

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

prioriteetsest tegevuskavast kõigis vanuserühmades, kuigi erineva intensiivsusega.

Suhtelised erinevused on nähtavamad. Vastajad, kes usuvad, et EL tugevdab julgeolekut ja kaitset, on suurema tõenäosusega kui need, kes ei usalda, et EL seab prioriteediks julgeoleku ja kaitse (26% vs. 22%), sõja Ukrainas (23% vs. 16%) ning kliimamuutused ja keskkonna (23% vs. 17%). Seevastu need, kes ei usalda ELi julgeoleku ja kaitse tugevdamisel, seavad ebaseadusliku rände märkimisväärselt suurema tõenäosusega esikohale (33 % vs. 20 %). Need tulemused näitavad, et laiem suhtumine ELi on seotud erinevate ootustega selle suhtes, mida Euroopa Liit peaks esmatähtsaks pidama, isegi kui üldine murede hierarhia jääb suhteliselt stabiilseks.

6. ELi julgeolek ja kaitse

6.1 Tajutav oht riiklikule julgeolekule ja toetus ELi kaitseautonoomiale

Eurooplased tunnevad end vähem otseselt ohustatuna kui 2026. aasta alguses, kuid toetavad endiselt kindlalt autonoomsemat Euroopa kaitset

Praegust rahvusvahelist olukorda arvestades nõustub väike osa eurooplastest, et nende riigi julgeolek on ohus (52%), sealhulgas 19%, kes on sellega täielikult nõus, ja 33%, kes kalduvad sellega nõustuma. Ebakindlustunne on aga 2026. aasta jaanuariga võrreldes järsult vähenenud, langedes 16 protsendipunkti.

See vähenemine ei tähenda väiksemat toetust ELi tasandi kaitsevõimele. Vastupidi, rohkem kui kaks kolmandikku eurooplastest on nõus, et EL peaks tugedama oma suutlikkust kaitsta end iseseisvalt

peamiste valdkondade hulgas, mida eurooplased ootavad ELilt.

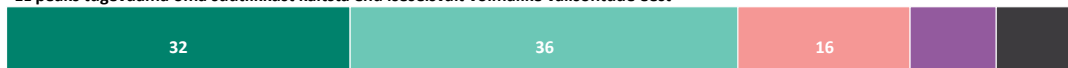
Ohutunne on liikmesriigiti endiselt ebaühtlane, samal ajal kui toetus ELi autonoomsele kaitsele on laias laastus ühine

Riigi tasandi tulemused näitavad, et riikliku julgeoleku ohtude tajumine on ELis väga erinev. Kõige rohkem nõustutakse sellega, et riigi julgeolek on ohus Küprosel (74%), kellele järgnevad Malta (66%), Leedu (65%), Luxembourg (64%), Eesti (62%) ja Dänemark (61%). Suhteliselt kõrgeid näitajaid on täheldatud ka Kreekas (59%), Rumeenias (58%), Saksamaal (57%) ning Prantsusmaal ja Poolas (mõlemas 56%). Seevastu Sloveenias (32%), Horvaatias (39%), Austrias (42%), Ungaris (43%), Belgias ja Bulgaarias (mõlemas 44%), Itaalias (45%) ja Slovakkias (47%) tajutakse ohtu tunduvalt vähem.

Küsimus 7 Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega ?

■ Täiesti nõus ■ Nõustun ■ kalduvad mitte nõustuma ■ Ei nõustu üldse ■ Ei oska öelda

EL peaks tugedama oma suutlikkust kaitsta end iseseisvalt võimalike välisohtude eest

(Meie riigi) julgeolek on ohus

võimalike välisohtude eest (6 %), sealhulgas 32 %, kes on täiesti nõus. See näitab, et tugevama Euroopa kaitse toetamine ei ole mitte ainult reaktsioon vahetule riikliku ebakindluse tunde, vaid kajastab ka laiemat ootust, et EL peaks suutma end ebakindluses rahvusvahelises keskkonnas kaitsta.

Nende kahe tulemuse vaheline kontrast on oluline. Kuigi vähem eurooplasi tunneb nüüd, et nende oma riik on otseselt ohus, toetab suur enamus endiselt ELi autonoomse kaitsevõime tugedamist. See kajastab eelmises jaos kindlaks määratud prioriteete, kus julgeolek ja kaitse olid nende

Nendes riikides nõustub vähem kui pool vastanutest, et nende riigi julgeolek on ohus.

Ohutunde vähenemine võrreldes 2026. aasta jaanuariga on nähtav enamikus liikmesriikides. Mitmes riigis on langus eriti märgatav, eelkõige Madalmaades (-25 punkti), Prantsusmaal (-24 punkti), Belgias (-21 punkti), Itaalias (-19 punkti) ning Saksamaal ja Rootsis (mõlemas -18 punkti). See näitab, et ELi tasandil täheldatud järsk langus ei ole tingitud väikesest arvust riikidest, vaid kajastab tajutava ebakindluse laiemat leevenemist kogu Euroopa Liidus. Langus ei ole siiski ühtlane: Küprosel on ohutunne peaaegu stabiilne (-1 hindepunkti) ning Luksemburgis (9 hindepunkti) ja Maltal (6

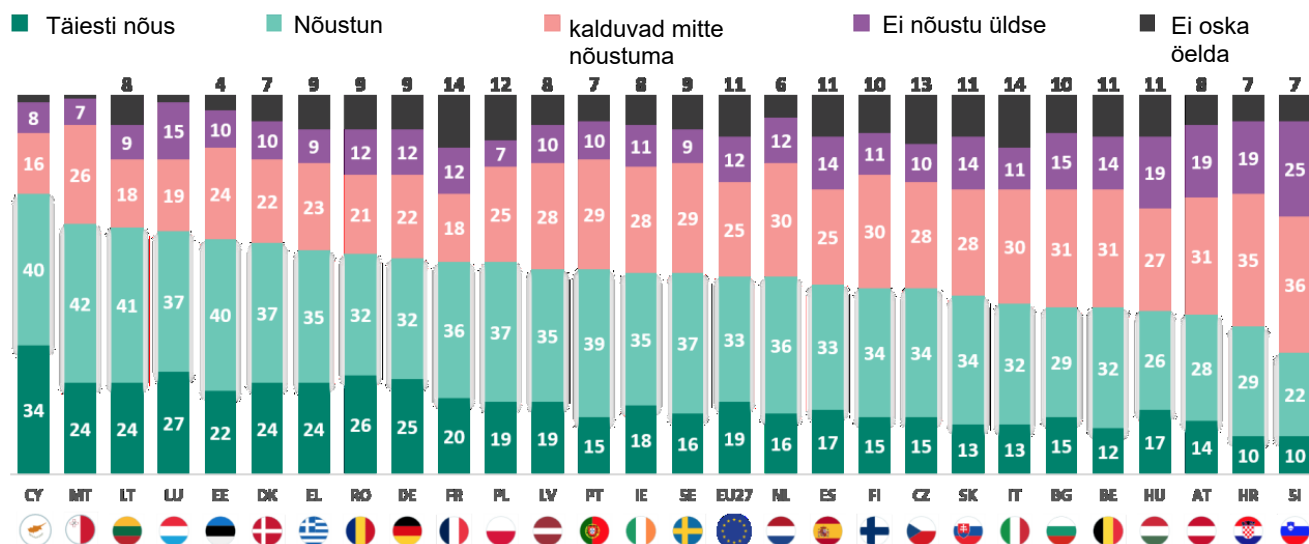
Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

hindepunkti) isegi suureneb, mis kinnitab, et riiklik kontekst kujundab jätkuvalt turvatunnet.

Toetus ELi iseseisva kaitsevõime tugevdamisele on palju ühtlasem. Enamik nõustub selle väitega igas liikmesriigis, ulatudes 62 %-st Itaalias 92 %-ni Maltal. Kõrgeimad näitajad on Maltal (92%), Luksemburgis (91%) ja Küprosel (88%), kellele järgnevad Taani (80%), Eesti (79%), Portugal (78%) ja Leedu (77%). Isegi riikides, kus toetus on kõige väiksem, on see endiselt selgelt enamusel põhinev, näiteks Itaalias (62%), Poolas (65%), Austrias ja Sloveenias (mõlemas 66%) ning Bulgaarias ja Rootsis (mõlemas 67%). See näitab, et kuigi eurooplased tunnevad end ohustatuna, on toetus ELi kaitsevõime tugevdamisele kogu Euroopa Liidus ühine seisukoht.

Kuivõrd Te praegust rahvusvahelist konteksti arvestades nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

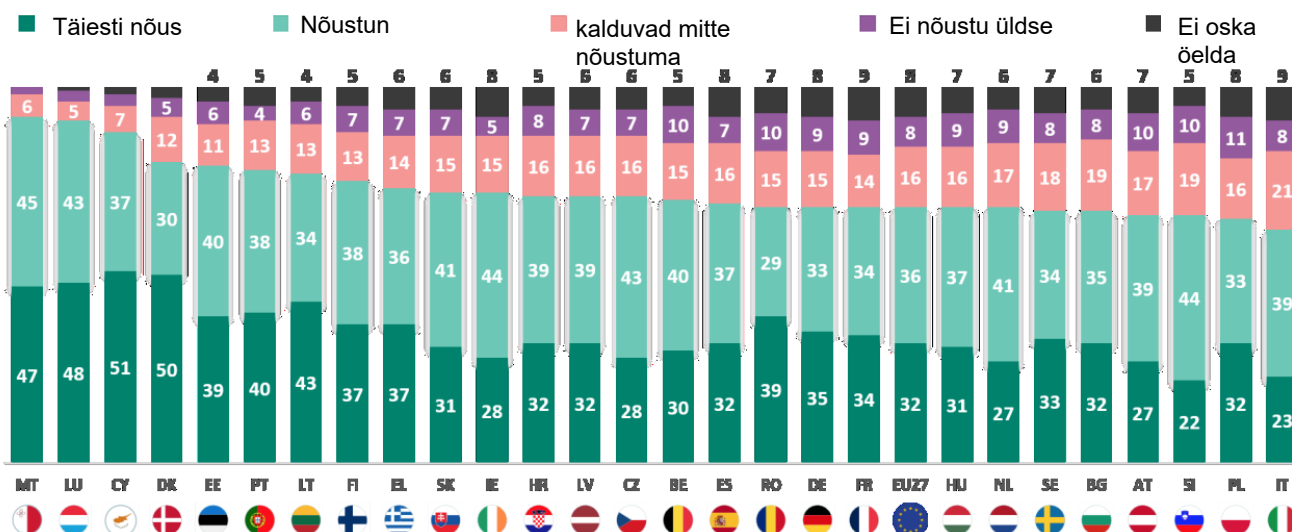
(Meie riigi) julgeolek on ohus

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Kuivõrd Te praegust rahvusvahelist konteksti arvestades nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

EL peaks tugevdama oma suutlikkust kaitsta end iseseisvalt võimalike välisohtude eest

kaitset, toetavad ELi iseseisvat kaitsevõimet palju suurema tõenäosusega kui need, kes ei usalda ELi selles valdkonnas (75% vs. 59%). Sarnast lõhet täheldatakse nende vahel, kes on rahul ja rahulolematud õigusriigi põhimõtte järgimisega ELis (77% vs. 61%). Need tulemused näitavad, et toetus ELi autonoomsele kaitsele on tihedalt seotud suurema usaldusega ELi suutlikkuse tõhusalt tegutseda. Kuid isegi skeptilisemate rühmade seas on toetus endiselt enamusel põhinev, mis kinnitab, et ELi kaitsevõime tugevdamine on Euroopa elanikkonna seas laialt levinud ootus.

Sotsiaaldemograafilised erinevused on tajutava ohu puhul piiratud, kuid nähtavamad ELi autonoomse kaitse toetamise puhul. Sotsiaaldemograafilised erinevused arusaamas, et riik on ohus, on endiselt suhteliselt piiratud. Erinevalt eelmistest küsimustest ELi peamiste probleemide ja prioriteetide kohta ei struktureeri vanus vastuseid tugevasti. Kokkulepe, et riigi julgeolek on ohus, on 15–24-aastaste ja 25–39-aastaste seas 54 %, 40–54-aastaste seas 50 % ning 55-aastaste ja vanemate seas 53 %. See viitab sellele, et kui kodanikelt küsitakse otse oma riigi julgeoleku kohta, on ohutunne põlvkondade vahel suhteliselt laialt levinud. Soolised erinevused on samuti tagasihoidlikud, kuigi naised (54%) nõustuvad veidi suurema tõenäosusega kui mehed (51%), et nende riigi julgeolek on ohus.

Toetus ELi autonoomse kaitsevõime tugevdamisele näitab selgemaid sotsiaal-demograafilisi mustreid. See on suurem 55-aastaste ja vanemate vastajate seas (74%) kui 15–24-aastaste (63%), 25–39-aastaste (62%) ja 40–54-aastaste (65%) seas. See kajastab osaliselt varasemaid järeldusi, mis näitavad, et vanemad vastajad kalduvad geopoliitilistele ja julgeolekuga seotud küsimustele rohkem tähelepanu pöörama.

Kõige suuremad erinevused on suhtumises. Vastajad, kes usuvad, et EL tugevdab julgeolekut ja

6.2 Usaldus ELi vastu julgeoleku ja kaitse tugevdamisel

Enamik eurooplasi usub, et EL tugevdab julgeolekut ja kaitset, kuigi usaldus on tagasihoidlikum kui toetus ELi autonoomsele kaitsele

Eurooplaste määral usaldab Euroopa Liitu, et tugevdada julgeolekut ja kaitset Euroopas ning kaitsta oma citi zens (56%), sealhulgas 12%, kes seda täielikult usaldavad, ja 44%, kes kipuvad seda usaldama. Võrreldes 2026. aasta jaanuariga on usaldus ELi vastu julgeoleku ja kaitse tugevdamisel suurenenud nelja protsendipunkti võrra, samas kui nende osakaal, kes seda üldse ei usalda, on vähenenud. Seega näitavad tulemused, et usaldus ELi julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tegutsemise võime vastu on tagasihoidlikult, kuid selgelt paranenud.

Seda tulemust tuleks lugeda koos eelmise küsimusega. Kuigi rohkem kui kaks kolmandikku eurooplastest on nõus, et EL peaks tugevdama oma suutlikkust kaitsta end iseseisvalt võimalike välisohtude eest, usub väiksem enamus, et EL tugevdab julgeolekut ja kaitset praktikas. See lõhe viitab sellele, et tugevama Euroopa kaitse põhimõtte toetamine on laiem kui usaldus ELi suutlikkuse vastu seda saavutada. Asjaolu, et usaldus on enamuse käes ja see on alates 2026. aasta jaanuarist suurenenud, kinnitab siiski, et

paljud kodanikud peavad ELi oluliseks osalejaks julgeoleku ja kaitse valdkonnas.

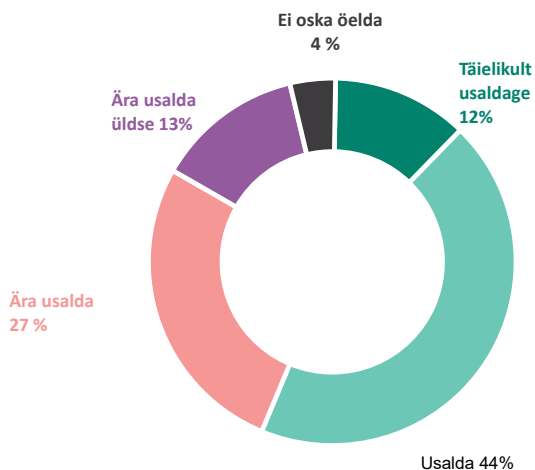
Usaldus ELi julgeoleku ja kaitse vastu on suurim Maltal ja Luksemburgis ning väiksem mitmes suurimas liikmesriigis

Usaldus ELi vastu julgeoleku ja kaitse tugevdamisel on liikmesriigiti väga erinev. See saavutas kõrgeima taseme Maltal (91%) ja Luksemburgis (88%), järgnesid Küpros (76%), Portugal, Taani ja Leedu (kõik 75%) ning Eesti (72%). Nendes riikides on usaldus ELi suutlikkuse vastu kodanikke kaitsta oluliselt üle ELi keskmise.

Skaala teises otsas on usaldus kõige väiksem Kreekas ja Tšehhis (mõlemas 47 %). Suhteliselt madal on see ka Saksamaal ja Itaalias (mõlemas 50 %), Slovakkias ja Bulgaarias (mõlemas 52 %) ning Prantsusmaal ja Austrias (mõlemas 53 %). See kinnitab, et kuigi peaaegu kõigis liikmesriikides on usaldus enamuse või peaaegu enamuse käes, on usaldus ELi rolli vastu julgeoleku ja kaitse valdkonnas mitmes suures liikmesriigis, eelkõige Saksamaal, Itaalias ja Prantsusmaal, piiratum.

Riigi muster kattub vaid osaliselt eelmises punktis kirjeldatud riikliku ohu tundega. Itaalias ja Eestis kaasneb suure usaldusega ELi vastu tugev arusaam julgeolekuriskidest, mis viitab sellele, et Ukraina sõja geopoliitilistest tagajärgedest rohkem mõjutatud riigid võivad samuti suurendada usaldust ELi tasandi kaitsemeetmete vastu. Kuid see ei ole süstemaatiline. Mõnes suhteliselt suure tajutava

Küsimus 8. Mil määral usaldate Euroopa Liitu julgeoleku ja kaitse tugevdamisel Euroopas ning oma kodanike paremal kaitsmisel?

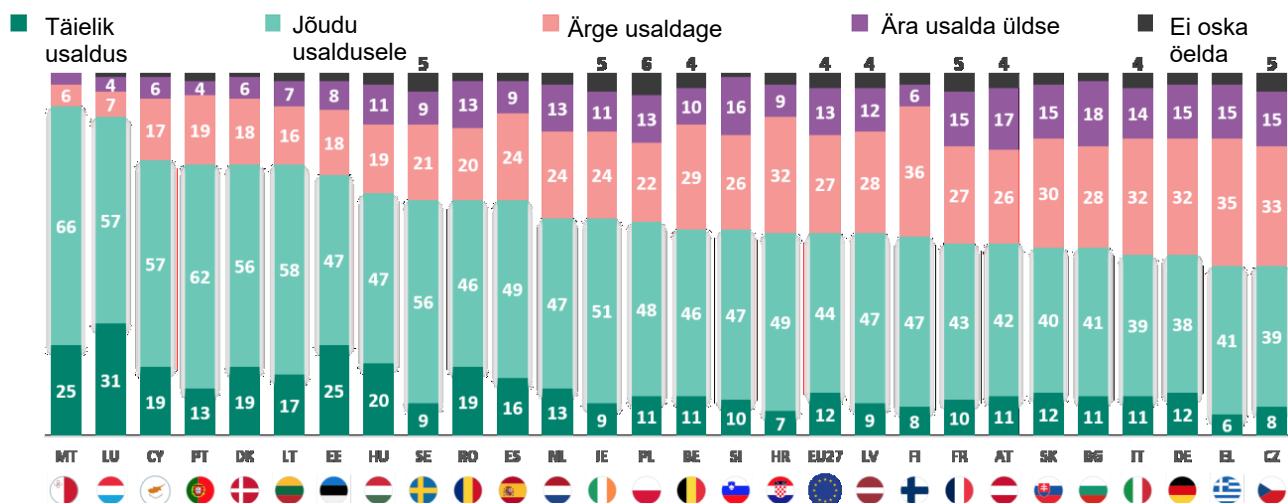

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

ohuga riigis, näiteks Prantsusmaal või Saksamaal, on usaldus ELi vastu selles valdkonnas tagasihoidlikum. See näitab, et usaldust ELi julgeoleku- ja kaitserolli vastu ei kujunda mitte ainult kokkupuude välisohtudega, vaid ka riikide laiem suhtumine ELi suutlikkusse tõhusalt tegutseda.

Võrreldes 2026. aasta jaanuariga on usaldus enamikus liikmesriikides suurenenud, kuigi erineval määral. Suurimat tõusu täheldati Maltal (24 punkti), Prantsusmaal (13 punkti), Luksemburgis (12 punkti), Austrias (10 punkti) ja Sloveenias (9 punkti). Usaldus on märkimisväärselt suurenenud ka Bulgaarias ja Ungaris (mõlemas 8 punkti), Taanis ja Kreekas (mõlemas 7 punkti) ning Belgias (6 punkti). Üldine usalduse kasv on laialt levinud, kuid Euroopa Liidus ebaühtlane.

Küsimus 8. Mil määral usaldate Euroopa Liitu julgeoleku ja kaitse tugevdamisel Euroopas ning oma kodanike paremal kaitsmisel?

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Usaldus ELi julgeoleku ja kaitse vastu on suurem nooremate vastajate ja nende seas, kellel on suurem usaldus ELi vastu

Vanus on üks selgemaid lõhesid. Usaldus ELi julgeoleku ja kaitse tugevdamise vastu on suurim 15–24aastaste vastajate seas (65%) ja on endiselt üle ELi keskmise (56%) 25–39aastaste vastajate seas (59%). See on väiksem 40–54-aastaste vastajate (53%) ning 55-aastaste ja vanemate vastajate (55%) seas.

See vanuseline muster on märkimisväärne, sest vanemad vastajad määratlevad julgeolekuga seotud küsimusi üldiselt suurema tõenäosusega ELi väljakutsete või prioriteetidena. Nooremad vastajad tunduvad vähem tõenäoliselt tundvat otsest muret julgeolekuohtude pärast, kuid suurema tõenäosusega usaldavad nad ELi selles valdkonnas tegutsema. See viitab sellele, et eristatakse ohu tajumist, mis kipub olema tugevam vanemate vastajate seas, ja usaldust ELi meetmete vastu, mis on tugevam nooremate eurooplaste seas.

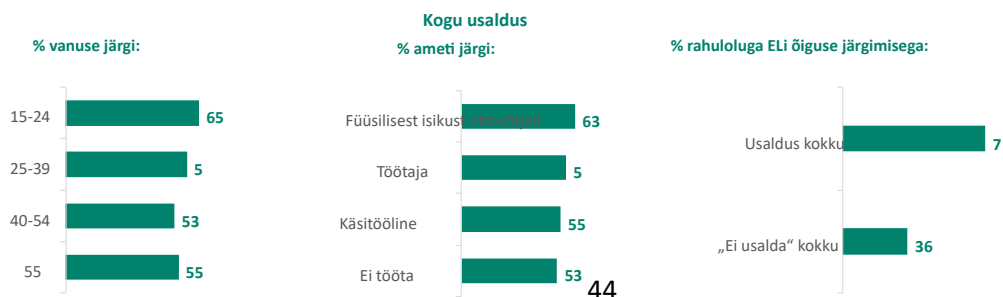
Soolised erinevused on piiratud, kuigi mehed (58%) usaldavad ELi selles valdkonnas veidi suurema tõenäosusega kui naised (55%). Usaldus on suurem ka kolmanda taseme haridusega vastajate seas (61%) kui teise taseme ülemise astme või teise taseme järgse, kolmanda taseme eelse haridusega vastajate seas (54%) või madalama haridustasemega vastajate seas (55%).

Kõige suuremad erinevused on suhtumises. Vastajad, kes on rahul õigusriigi põhimõtte järgimisega ELis (79%), usaldavad ELi julgeoleku ja kaitse tugevdamisel palju suurema tõenäosusega

kui need, kes ei ole rahul (36%). See kinnitab, et usaldus ELi rolli vastu julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas on tihedalt seotud suurema usaldusega Euroopa Liidu toimimise vastu.

Alla 25-aastaste (65 %) usaldus ELi kaitse vastu on märkimisväärselt suurem.

Küsimus 8. Mil määral usaldate Euroopa Liitu julgeoleku ja kaitse tugevdamisel Euroopas ning oma kodanike paremal kaitsmisel?

7. Tehniline kirjeldus

Ajavahemikus 19.–24. juuni 2026 viis demoskoopia Euroopa Komisjoni kommunikatsiooni peadirektoraadi (DG COMMI avaliku arvamuse ja kodanike kaasamise üksus) taotlusel läbi Eurobaromeetri kiiruuringu 584. See on küsitlus, mida koordineerib kommunikatsiooni peadirektoraadi avaliku arvamuse ja kodanike kaasamise üksus.

Käesolev Eurobaromeetri kiiruuring hõlmab 15-aastast ja vanemat elanikkonda kõigis 27 ELi liikmesriigis. See sihtrühm vastab laiemale üldsusele, nagu on määratletud Eurobaromeetri kiiruuringu raamlepingus. Kokku viidi arvutipõhise veebiintervjuu (CAWI) kaudu lõpule 25 904 intervjuud.

Valimi moodustamisel järgitakse raamlepingu standardspetsifikatsioone: 1000 küsitlust suuremates liikmesriikides ja 500 küsitlust väiksemates liikmesriikides (LU, CY, MT).

Intervjuude arv riikide kaupa

ELi	ELi	25904	LV	Läti	1010
BE	Belgia	1039	LT	Leedu	1005
BG	Bulgaaria	1007	LU	Luksemburg	506
CZ	Tšehhi	1016	HU	Ungari	1030
DK	Taani	1015	MT	Malta	512
DE	Saksamaa	1008	NL	Madalmaad	1024
EE	Eesti	1005	AT	Austria	1017
IE	Iirimaa	1036	PL	Poola	1024
EL	Kreeka	1008	PT	Portugal	1005
ES	Hispaania	1005	RO	Rumeenia	1014
FR	Prantsusmaa	1005	SI	Sloveenia	1016
HR	Horvaatia	1031	SK	Slovakkia	1003
IT	Itaalia	1009	FI	Soome	1024
CY	Küpros	521	SE	Rootsi	1009

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Veamäär

Uuringutulemuste suhtes kohaldatakse proovivõtul lubatud hälbeid. Veapiir mõõdab ebakindlust uuringu tulemuste suhtes (või nende usaldusväärsust). Üldjuhul, mida rohkem küsitlusi läbi viiakse (valimi suurus), seda väiksem on veamäär. 500-liikmelise valimi veamäär ei ületa 4,4 protsendipunkti ja 1000-liikmelise valimi veamäär ei ületa 3,1 protsendipunkti.

(tabel teisest Eurobaromeetri aruandest)

Valimi moodustamise protsessist tulenevad statistilised varud

(95 % usaldusnivoo juures)

erinevad valimi suurused on ridades

erinevad täheldatud tulemused on veergudes

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N = 2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000

8. Questionnaire

Intervjuu režiim: Veebipõhine (CAWI)

Sihtpopulatsioon: Üldsus, 15+

Hõlmamine: 27 ELi liikmesriiki

Välitööde kuupäevad: 19.–24. juuni 2026

Proovi suurus s: 25904 intervjuud (umbes 1000 suuremates riikides ja 500 väiksemates riikides)

Käsitleti sotsiaaldemograafilisi küsimusi: vanus, sugu, haridus, amet, piirkond, linnastumine, leibkonna koosseis ja rahalised raskused.

EL: tugevad küljed, probleemid ja prioriteedid

I kvartal: Millised on Teie arvates praegused peamised probleemid, millega EL silmitsi seisab? Palun valige kuni kolm vastust.

(RANDOMISE 1–11 – kuni 3 vastust)

Sotsiaalne ebavõrdsus 1

Ebapiisav majanduskasv 2

Elukallidus 3

Sõda Ukrainas 4

Konfliktid Lähis-Idas (M) 5

Kliimamuutused ja keskkonnaküsimused 6

Ebaseaduslik ränne 7

Kuritegevus ja terrorism 8

Digitehnoloogia mõju ühiskonnale 9

Väärinfo ja infoga manipuleerimine 10

Julgeoleku- ja kaitseküsimused 11

Muud 12

Puuduvad 13

Ei oska öelda 998

Q2 Wh ich järgmistest valdkondadest, mida EL peaks Teie arvates esmajärjekorras käsitlema? Palun valige kuni kolm vastust.

(RANDOMISE 1–17 – MAX 3 ANSWERS)

Ebaseaduslik ränne 1

Sõda Ukrainas 2

Julgeolek ja kaitse 3

Majandus ja riigi rahandus 4

Tööstus ja konkurentsivõime 5

Põllumajandus ja toiduga kindlustatus 6

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Kliimamuutused ja keskkond 7
Haridus ja koostis 8
Töökohad, sotsiaalne võrdõiguslikkus ja oskused 9
Energia 10
Kaubandus 11
Teadusuuringud ja innovatsioon 12
Rahvatervis 13
Digitehnoloogia mõju ühiskonnale (N) 14
Demokraatia, inimõigused ja õigusriik 15
Konfliktid Lähis-Idas (N) 16
Muud 17
Puuduvad 18
Ei oska öelda 998

Demokraatia ja õigusriik ELis

3. küsimus Millised järgmistest elementidest on Teie arvates demokraatliku ühiskonna kõige olulisemad?
(RANDOMISE 1–10 – MAX 3 ANSWERS)

Vabad ja õiglased valimised 1
Sõna- ja väljendusvabadus 2
Meediavabadus ja sõltumatus 3
Õigusriigi põhimõtte austamine ja põhiõiguste kaitse 4
Sõltumatu kohtusüsteem 5
Kodanike võimalus osaleda avalikus arutelus ja otsuste tegemisel 6
Poliitiliste liidrite läbipaistvus ja vastutus 7
Vähemuste õiguste austamine 8
Korruptsioonivastane võitlus 9
Tugev opositsioon, kes võib valitsust kritiseerida 10
muud 11
Mitte ükski neist 12
Ei oska öelda 13

Q4 Ov erall, kui rahul või rahulolematu olete õigusriigi austamisega...

(Ainult üks vastus)

		Väga rahul	Üsna rahul	Pigem rahulolematu	Väga rahulolematu	Ei oska öelda
1	(Meie riik)	1	2	3	4	998
2	Euroopa Liit	1	2	3	4	998

5. küsimus lga järgmise meetme puhul öelge mulle, kas see on teie arvates tõhus või mitte ELi tasandi poliitiliste otsuste tegemisel pärast valimisi?

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

(RANDOMISE – üks vastus liini kohta)

		Väga tõhus	Üsna tõhus	Ei ole tõhus	väga Ei ole tõhus	Üldse Ei oska öelda
1	Liitu või valitsusvälisesse organisatsiooni kuulumine	1	2	3	4	998
2	Osaleda Euroopa kodanikualgatuses (taotlus, millele on alla kirjutanud vähemalt miljon kodanikku vähemalt seitsmest liikmesriigist ja milles kutsutakse Euroopa Komisjoni üles esitama ettepanekuid uute õigusaktide kohta valdkondades, kus komisjonil on tegutsemisvolitused) või Euroopa kodanike paneelarutelus (juhuslikult valitud kodanike kogu ELi tasandil, kes töötab koos poliitiliste soovitustega).					
3	Osaleda poliitilistes liikumistes, parteides või liitudes					
4	Boikoteerige või ostke teatud tooteid poliitilistel, eetilistel või keskkonnavalgetel põhjustel					
5	Osale meelevaieldusel või protestil					

Sõltumatus ja kaubandus

K6. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

(ROTATE – üks vastus liini kohta)

	Täiesti nõus	Nõustun	kalduvad nõustuma	mitte Ei nõustu üldse	Ei oska öelda
1	Liikmesriigid saavad1 kaubanduslääbirääkimistel paremaid tulemusi, tehes koostööd ELi tasandil	2	3	4	998
2	EL peaks tugevdama oma1 majanduslikku sõltumatust, mitmekesistades oma kaubandussuhteid	2	3	4	998

Kaitse, sealhulgas tulevane julgeolekustrateegia

Küsimus 7. Mil määral nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega, arvestades praegust rahvusvahelist konteksti?

(ROTATE – üks vastus liini kohta)

	Täiesti nõus	Nõustun	kalduvad nõustuma	mitte Ei nõustu üldse	Ei oska öelda
1	(Meie riigi) julgeolek on ohus	2	3	4	998
2	EL peaks tugevdama oma1 suutlikkust kaitsta end iseseisvalt võimalike välisohtude eest (N)	2	3	4	998

K 8: Mil määral usaldate Euroopa Liitu julgeoleku ja kaitse tugevdamisel Euroopas ning oma kodanike kaitsmisel?

(Ainult üks vastus)

Täielik usaldus	1
Jõudu usaldusele	2

Eurobaromeetri kiiruuring ELi probleemid ja prioriteedid

Ärge usaldage	3
Ära usalda üldse	4
Ei oska öelda	4

Energiakriis

Küsimus 9. Mis võiks Teie arvates aidata ELil fossiilkütustest loobuda?

(Esiteks on eksklusiivne – ja siis – mitmekesine – rANDOMISE)

Suurem elektrifitseerimine	1
Energiakasutuse vähendamine energiatõhususe meetmete abil	2
Kohalike meetmete, näiteks energiakogukondade edendamine	3
Taastuvenergia võimsuse suurendamine näiteks uute tuuleparkide ja päikeseparkide abil	4
Investeerimine tuumalahendustesse	5
Muud	6
Ei oska öelda	998

1. Esiteks?

2. Ja siis?

Q10 Kas ja milliseid järgmistest meetmetest olete võtnud vastusena energiahindade tõusule pärast sõja algust Iraanis (2026. aasta veebruari lõpus), et vähendada oma energiatarbimist ja hallata oma energiatarbimist aktiivsemalt? Teil on ...

(Võimalik, et vastajaid on palju – ükski ja Taani ei ole erandlikud – ratsionaalne)

Vähendatud kasutamine kütmisel või jahutamisel	1
Väiksem üldine elektritarbimine	2
Teie kodu parem isolatsioon või energiatõhusus	3
Investeeritud energiatõhusamatesse seadmetesse	4
Jälgige oma energiatarbimist tähelepanelikumalt	5
Võrrelge või muutke oma energiatarnijat või -lepingut	6
Kasutatud nutikad tööriistad või rakendused energiakasutuse haldamiseks	7
Kohandatud energiakasutus, et saada kasu madalamatest hindadest või väiksemast tarbimisest kõrgemate hindadega tundidel (nt hommikul, õhtul)	8
Paigaldatud või kaalutakse taastuvenergialahenduste (nt päikesepaneelid) paigaldamist	9
Liitus energiakogukonnaga	10
Muutke oma transpordiharjumusi, et vähendada energiatarbimist	11
Muud	12

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Puuduvad	13
Ei oska öelda	998

Sotsiaalmeedia

Q 11 Kui mures olete järgmiste riskide pärast, millega lapsed sotsiaalmeedias kokku puutuvad?

(Ainult üks vastus - RANDOMISE)

	Väga mures	Mõnevõrra mures	Ei ole väga mures	Ei puutu üldse asjasse	Ei oska öelda
1 Kokkupuude kahjuliku sisuga (nt vägivald, enesevigastamine, ekstremism, kahjulikud tervise- või kosmeetilised nõuanded)	1	2	3	4	998
2 Internetis seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimine või seksuaalne ärakasutamine	1	2	3	4	998
3 Küberkiusamine või -ahistamine	1	2	3	4	998
4 Sõltuvust tekitav disain	1	2	3	4	998
5 Andmekaitsega seotud riskid (nt laste isikuandmete kogumine)	1	2	3	4	998
6 Töölevõtmine ebaseadusliku tegevuse eesmärgil	1	2	3	4	998

Digiteenuste määruses nõutakse, et veebiplatvormid kaitseksid lapsi paremini kahju eest, mis võib tuleneda näiteks küberkiusamisest, seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimisest, kokkupuutest vägivaldse äärmusliku materjaliga, sõltuvust tekitavast disainist või nn küülikuaukudest. Milliseid järgmistest meetmetest peaks EL Teie arvates võtma, et veelgi tugevdada laste kaitset internetis?

(Ainult üks vastus)

Võtta vastu ELi tasandi eeskirjad, millega keelatakse sotsiaalmeediateenuse osutajatel pakkuda oma teenuseid teatavast vanusest noorematele lastele	1
Võtta vastu ELi tasandi eeskirjad, millega kohustatakse sotsiaalmeediateenuse osutajaid lükkama edasi teatavast vanusest noorematele lastele juurdepääsu pakkumist teatavale ohtlikule sotsiaalmeediale	2
Suurendada õiguskaitsele eraldatavaid vahendeid	3
Jätke laste internetiturvalisuse haldamine ilma täiendavate ELi tasandi meetmeteta lapsevanemate ja koolide hooleks	4
Täiendavaid meetmeid ei ole vaja	5
Ei oska öelda	998

Küsimused teabe kohta

Q 13 Viimase seitsme päeva jooksul, kui tihti olete kohanud teavet online, et sa ...

(Üks vastus liini kohta)

Iga päev või	Mitu korda	Harvemini	Mitte kunagi	Ei oska öelda
--------------	------------	-----------	--------------	---------------

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

	peaaegu iga päev	nädalas				
1 Ei olnud kindel, kas see on usaldusväärne	1	2	3	4	998	
2 Arvatakse olevat vale või eksitav	1	2	3	4	998	
Arvatakse, et see võis olla osa välisriigi						
3 või organisatsiooni katsest mõjutada teie arvamust.	1	2	3	4	998	

Küsige kõik

Q14 Mida te tavaliselt teete, kui leiate veebis teavet, mis teie arvates võib olla vale või eksitav?

(Võimalik on esitada mitu vastust – RANDOMISE 1–5)

Ignoreeri seda	1
Kontrollige seda teiste allikatega võrreldes	2
Teatage sellest platvormile või veebisaidile	3
Arutage seda sõprade/perekonnaga	4
Jagage seda veebis	5
Ei oska öelda	998

Küsige kõik

Küsimus 15. Kas tuleks eelistada järgmisi meetmeid, kui neid on, et vähendada väärade või eksitava teabe negatiivset mõju internetis?

(MAX. 2 ANSWERS – NONE JA DK ARE EXCLUSIVE – RANDOMISE 1–6)

Rangemad eeskirjad veebi- ja sotsiaalmeediaplatvormidele	1
Rohkem haridust ja meediapädevust kodanikele	2
Veebisisu sõltumatum faktikontroll	3
Rangemad karistused ebaseadusliku veebisisu ja -tegevuse vastu	4
Tehisintellekti loodud või manipuleeritud sisu selge märgistamine	5
Sotsiaalmeediale juurdepääsu vanuse alampiir	6
Täiendavaid meetmeid ei ole vaja	7
Ei oska öelda	998

Küsige kõik

DX 1 Kuidas kasutate sotsiaalmeedia platvorme, et saada teavet praeguste uudiste või poliitiliste küsimuste kohta?

(Ainult üks vastus)

Mitu korda päevas	1
Üks kord päevas	2

Eurobaromeetri kiiruuring
ELi probleemid ja prioriteedid

Mitu korda nädalas	3
Harvemini	4
Mitte kunagi	5
Ei oska öelda	998